

Täysistunto

Keskiviikko 29.4.2026 klo 14.02—20.36

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ydinenergiain sekä rikoslain 34 luvun 6 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 72/2026 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään puolustusvaliokuntaan, jolle perustuslaki-valiokunnan, ulkoasiainvaliokunnan ja lakivaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 45 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Puolustusministeri Häkkänen, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.10 **Puolustusministeri Antti Häkkänen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kansallinen lainsäädäntömme säätaa ydinräjähteiden täyskiellosta ilman poikkeuksia. Suomen ydinräjähteiden kielltoa koskeva ydinenergiain 4 § on säädetty 1980-luvun loppupuolella, lähes 40 vuotta sitten. Maailmanpoliittinen tilanne oli kiellon säätämisen aikaan hyvin toisenlainen kuin mitä se on nykyään. Suomi oli myös sotilaallisesti liittoutumaton ja eikä ydinasesuojan piirissä.

Voimassa oleva lainsäädäntömme ei vastaa niihin tarpeisiin, joita Suomella Naton jäsenenä on. Muutoksilla parannetaan Suomen sotilaallista puolustamista sekä Naton pelotteen ja yhteisen puolustuksen täysimääräistä hyödyntämistä. Esityksellä vahvistetaan pelotetta ja ennaltaehkäistään sotilaallisen voiman käyttöä Suomea ja liittokuntaa kohtaan. Lainsäädäntömuutoksilla Suomen osallistuminen Naton ydinpelotteeseen saatettaisiin vastaavalle tasolle Suomen läheisimpien kumppanimaiden kanssa.

Naton olemassaolon tarkoitus on aina ollut estää ennalta turvallisuusvajeen muodostuminen ja sodan puhkeaminen. Tämä tapahtuu luomalla mahdollisimman vahva ennaltaehkäisevä pelote, jonka viimeinen tae on ydinaseet. Tämä oli merkittävin syy sille, että Suomi päätyi hakemaan Naton jäsenyyttä koko poliittisen kentän voimin neljä vuotta sitten.

Mikäli Naton ennaltaehkäisevä pelote pettää, Nato on varautunut puolustamaan jäseniään. Natolla on siihen tarkoitettu koneisto eli suunnitelmat, rakenteet, prosessit, joukot ja kalustot. Kuitenkin, jos pelote pettää, kovimman hinnan maksavat etulinjan maat, mukaan lukien Suomi. Tämän vuoksi mahdollisimman vahva ennaltaehkäisevä pelote on Suomelle elintärkeä.

Kyse on Suomen, suomalaisten ja liittolaistemme turvallisuuden takaamisesta toimintaympäristössä, joka on vaarallisempi kuin koskaan kylmän sodan jälkeen. Jokainen julki-tuotu rajoite heikentää pelotteen uskottavuutta ja auttaa vastustajaa suunnittelemaan ja mi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

toittamaan toimensa liittokunnan heikkoihin kohtiin. Pahimmassa tapauksessa se houkuttelee testaamaan liittokunnan yhtenäisyyttä.

Naton ydinpelotteeseen täysimääräisesti osallistuminen ei ole ristiriidassa Suomen kansainvälisten velvoitteiden kanssa, kuten ei muidenkaan liittolaisten kohdalla. Suomi jatkaa aktiivisesti kansainvälisen asevalvontapolitiikan edistämistä ja joukkotuhoaseiden leviämisen estämistä sekä kansallisesti että osana liittokuntaa.

Arvoisa puhemies! Vastauksena turvallisuusympäristön muutokseen Nato on viimeaikaisissa huippukokouksissaan ilmaissut ryhtyvänsä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin varmistaakseen ydinpelotteen uskottavuuden, tehokkuuden ja turvallisuuden. Nato jatkaa ydinpelotekykyjen modernisointia ja suunnittelun päivittämistä lisätäkseen liittokunnan ydinasejoukkojen joustavuutta ja mukautumiskykyä täyden poliittisen kontrollin säilyessä.

Naton peruseriaatteena on, että liittokunnan turvallisuus on jakamaton. Tämä tarkoittaa sitä, että pelotteen ja puolustuksen riskit, vastuut ja hyödyt jakaantuvat kaikkien liittolaisten kesken. Naton ydinpelotteen kannalta on välttämätöntä varmistaa, että liittolaiset, myös ne, jotka eivät suoraan kontribuoi suorituskyvyillä ydinpelotteen taakanjakoon, ovat siinä osallisina. Tällä osoitetaan liittokunnan yhtenäisyyttä ja päättäväisyyttä.

Suomen kansallisen lainsäädännön tulee mahdollistaa liittokunnan yhteisen puolustuksen suunnittelu, ylläpito, kehittäminen ja tarvittaessa täysimääräinen toimeenpano. Naton ydinpelotetta koskevat päätökset kuten muutkin päätökset liittokunnassa tehdään konsensuksella. Suomi muodostaa jatkossakin itsenäisesti kantansa kaikkiin ydinpelotetta koskeviin kysymyksiin.

Arvoisa puhemies! Emme halua helpottaa Venäjän suunnittelua Natoa vastaan sitomalla omat kätemme. Päinvastoin, haluamme mahdollisimman vahvan, Naton jäsenmailleen tuottaman suojan Suomen ja suomalaisten turvallisuuden takaamiseksi. Lainsäädäntömuutos on välttämätön Suomen turvallisuudelle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Edustajat voivat niin halutessaan pyytää minuutin vastauspuheenvuoroja painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

14.16 **Heikki Autto kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos paljon ministeri Häkkäselle tämän lakiesityksen tuomisesta eduskuntaan. On selvää, että Suomi nauttii sitä turvaa, jonka Naton ydinasesateenvarjo meille voi tuoda täysimääräisesti, mutta niiden reilun kolmen vuoden aikana, jotka olemme olleet liittokunnan jäseniä, olemme oppineet, että omalla toiminnalla voimme myös vahvistaa tuota turvaa entisestään. Siksi on tärkeää, että nämä muutokset nyt tehdään ja ne rajoitteet, joita ministerin kuvaamalla tavalla Suomella aiemmin on omassa ydinenergialaissaan ollut, poistetaan tässä yhteydessä, jotta tuo yhteinen turva tulee mahdollisimman vahvaksi. Siten parhaiten takaamme sen, että rauha Euroopassa säilyy.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ronkainen, olkaa hyvä.

14.17 **Jari Ronkainen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille alustuksesta. Tämä lainsäädäntö, mikä meillä nyt on voimassa, on tosiaan lähes 40 vuotta vanhaa, ja maailma on silloin kyllä näyttänyt pikkuisen erilaiselta kuin miltä se näyttää nyt. Venäjän suurhyökkäyksen alettua 2022, siinä vaiheessa, kun he lähtivät Ukrainaan hyök-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

kimään, kyllä viimeistään piti ymmärtää se, että maailma on tosiaan muuttunut rajusti. Meillekin tuli Nato-jäsenyys, ja eiköhän se ole parempi, että puretaan kaikki se lainsäädäntö pois, mikä saattaa estää Naton täysimääräisen suojan kaikissa tilanteissa. Kyllä minä näen, että tämä on ihan välttämätön ja se on tehtävä nyt eikä silloin, kun kaikki voi olla jollaan myöhäistä. Kannatan tätä lämpimästi, eli vauhdilla vaan eteenpäin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kari, olkaa hyvä.

14.18 **Mika Kari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies, arvoisa ministeri! Suomi tosiaan liittyi Naton jäseneksi kolmisen vuotta sitten. Tätäkään taustaa vasten ei voi olla pohtimatta sitä, että tässä meni nyt kolme vuotta hallituksella tämän asian tuomiseksi eduskuntaan. Ymmärrän sen kyllä, koska silloin, kun Suomi liittyi Natoon, yhdessä totesimme, että Suomi kuuluu Naton ydinpelotteen piiriin ja lainsäädäntö ei siihen estettä luo. Mielelläni kuulen nyt vielä, ministeri, teiltä hieman tarkemmin siitä, miksi oli tämä kolmen vuoden etsikkoaika hallituksella. Onhan selvää kuitenkin, että Suomella on ollut tämä pohjoismainen linja, johon olemme oman linjamme vetäneet, ja Islannilla on lainsäädännöllisiä esteitä ja rajoitteita ja muilla Pohjoismailla vahvoja julistuksia, valtiosopimuksiin liittyviä julistuksia. Arvoisa ministeri, miksi tähän meni kolme vuotta? Onko tällä asialla tosiasiallisesti niin kiire kuin ehkä on eri yhteyksissä annettu ymmärtää? [Puhemies koputtaa] Ministeri itsekin on sanonut, että asialla ei sinänsä kiirettä ole.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Savola, olkaa hyvä.

14.19 **Mikko Savola kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ymmärrän hyvin tämän lakimuutoksen tarpeen — pelote ja puolustus pitää saada täysmääräisenä käyttöön, Natossa ollaan ilman rajoitteita oikeuksineen ja velvollisuuksineen — mutta sitten kyllä pitää sanoa niitä asioita, mitkä eivät sitä päänsilittelyä tuo: Nämä kolme vuotta on ollut aikaa tämä tuoda, ja sitten tämä prosessi meni niin, että käytännössä tämä tuotiin kokoomuksen päätöksellä tänne meille eduskuntaan juurikaan infoamatta siitä tarkemmin muita puolueita. Tämä olisi voitu hoitaa toisin, tämä olisi voitu hoitaa tyylikkäämmin. Meillä puolustusvaliokunnassa puhutaan paljon korsuhengestä, siitä, että asioita valmistellaan yhdessä.

Samalla pitää kyllä antaa kritiikkiä myös sinne vasemmalle laidalle siitä, että varsin nopeasti kanta lyötiin lukkoon myös toiseen suuntaan.

Tiedän sen, että tätä asiaa on valmisteltu hyvin pitkään. Tämä oli jo viime vaalikauden lopulla, ja sain itsekin briiffin tästä, kun olin teidän asemassanne. Miksi tosiaan kesti niin kauan, että tämä tuotiin eduskuntaan? [Puhemies koputtaa] Tämä olisi voitu kyllä hoitaa parlamentarisemmin ja tyylikkäämmin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harjanne, olkaa hyvä.

14.20 **Atte Harjanne vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhdyn kritiikkiin tästä toimintatavasta. Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikassa, puolustuspolitiikassa on kuitenkin lähdetty siitä, että tehdään yhdessä, luotetaan siihen, että rakennetaan sitä yhteistyötä. Nyt näin ei toimittu. Nyt toimittiin omin päin ja tavalla, joka syystäkin on herättänyt tuotumusta ja ihmetystä siitä, miksi näin on haluttu toimia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

Korostan, että kaikki ydinaseisiin liittyvä päätöksentekokeskustelu on aina myös strategista viestintää. Tämä on tematiikka, jossa ei pitäisi häröillä. [Vasemmalta: Kyllä! — Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Sen takia haluaisin vielä kuulla puolustusministeriltä selityksen: miksi nämä askelmerkit menivät näin eivätkä tavalla, jolla tässä maassa on totuttu nämä tekemään?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm, olkaa hyvä.

14.21 **Timo Furuholm vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ydinaseet ovat yksi ihmiskunnan tuhoisimmista keksinnöistä. Edustaja Savola, se on se meidän kantamme. Siksi yritykset tämän esityksen pienentämiseksi tekniseksi tai Nato-integraatiota lisääväksi ja edistäväksi toimeksi ovat täysin edesvastuuttomia. Kyseessä on monella tapaa draamaattinen muutos, ja tämä valittu prosessi ei tätä muutosta tunnistanut.

Suomen turvallisuus- ja ulkopoliittinen linja joukkotuhoaseiden suhteen on ollut hyvin yksiselitteinen. Me rauhaa rakastavat suomalaiset emme näitä kauhistavia aseita ole Suomeen halunneet. Ydinaseet kieltävä lainsäädäntömme on toiminut tukenamme tässä asiassa, mutta tällä esityksellä se nyt sitten murtuisi.

Itse katson, että ydinaseiden laajentaminen ei lisää turvallisuutta, vaan päinvastoin työtä niiden vähentämiseksi pitäisi tehdä entistä enemmän. Me kaikki tässä salissa olemme sitoutuneet huolehtimaan Suomen turvallisuudesta joka tilanteessa, mutta itse en voi tätä esitystä tukea.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pauli Kiuru, olkaa hyvä.

14.22 **Pauli Kiuru kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kaiken tekemisen taustalla Suomessa on rauhan säilyttäminen. Se on se ydintavoite, siihen me pyrimme. Ehkä oli väärin sanoa, että ”ydintavoite”, tässä suhteessa huono sanavalinta, mutta kuitenkin.

Keinot ovat sitten eri asia. Tavoite on oma, ja keinot ovat oma asiansa. Meillä on oma puolustus, asevelvollisuus, Nato-jäsenyys, kahdenväliset sopimukset, DCA ja näin pois päin, pohjoismainen yhteistyö, ja sitten on tietysti tämä peloteasia, johon Naton täysivaltaisena jäsenenä kuuluvat myös ydinaseet ja ydinaseiden tuoma pelote. Tavoite on kuitenkin tietenkin se, että niitä ydinaseita ei koskaan käytetä. Siihen päästään yhteisen suunnittelun, yhteisen pelotteen kautta. Pelote on enemmän kuin osiensa summa, ja tässä olemme siirtymässä nähdäkseni pohjoismaiselle linjalle, mikäli tämä hallituksen esitys hyväksytään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Niemi, olkaa hyvä.

14.23 **Veijo Niemi ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies, arvoisa ministeri! Kuten tuossa äsken sanottiin, Suomi on rauhaa rakastava maa. Ymmärrän tämän sanonnan vallan hyvin, mutta jos itäinen naapurimme on kaikkea muuta kuin rauhaa rakastava — eliikkä täysi sota päällä Ukrainan kanssa — kyllä Suomella täytyy olla riittävä pelote myöskin Venäjän suuntaan kertoa se asia, että tänne heillä ei ole mitään asiaa.

Väkisin tulee mieleen se tilanne, kun Neuvostoliitto purkautui ja Ukraina luovutti Venäjälle ydinaseensa. Jos ei olisi luovuttanut, oltaisiinko tässä tilanteessa Ukrainan suh-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

teen? Tällainen ajatus nousee väkisin mieleen. Mutta kyllä Suomella on riittävä pelote ol-tava kaikissa näissä ajoissa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kokko, olkaa hyvä.

14.24 **Jani Kokko sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Naton pelote Venäjää vastaan nojaa viime kädessä Yhdysvaltojen joukkotuhouhoseisiin, ja se oli se merkittävin syy, jolla suomalaisten laajalla enemmistöllä, kansalaismielipiteellä ja myös poliittisella tuella liityttiin Naton jäseneksi, jotta pidäke pystytään nostamaan mahdollisimman korkealle.

Tietysti ydinasepolitiikka on vain jäsenille kuuluva etuoikeus, se tiedonsaanti, mikä Natossa on, joten rauhankumppanuusmaana emme tietenkään, vaikka Natoa lähellä olimme, voineet saada kaikkea sitä tietoa, mitä me tiedämme nyt. Mutta jos Suomi liittyi 4.4.2023 Naton täysivaltaiseksi jäseneksi ja jo silloin osa asiantuntijoista totesi, että ydinenergiala-kiin voidaan joutua tekemään muutoksia liittyen tähän ydinasepelotteeseen, niin kysyisin itsekkin sen, mitä täällä muutama kollega on jo nostanut esille, että jos kolme vuotta sitten Suomi liittyi Naton jäseneksi ja olemme siinä ajassa kerryttäneet jo tietoa tästä asiasta, niin miten me olemme vasta nyt tässä tilanteessa, vaalikauden loppupuolella, että tämä asia nyt tuodaan eduskunnan käsittelyyn ja valitettavan kiireellä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

14.25 **Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomi lii-tyi Naton jäseneksi täysin oikeuksin ja velvollisuuksin, ja lähdimme myös siitä liikkeelle, että otamme kaiken sen turvan ja sen hyödyn, mitä tähän sotilaalliseen liittoutumiseen lii-tyy. Keskustan kanta onkin, että kun katsotaan kokonaisuutta, niin on perusteltua poistaa rajoitteet ydinenergialaista ja rikoslaista sen pahimman päivän varalta.

Keskusta pitää erittäin tärkeänä sitä, että selkeästi tuodaan esille sitten eduskunnan kä-sittelyssä, kun ulkopoliittikkaa käsitellään, että rauhan olosuhteissa ja aikana ei Suomeen tule ydinaseita — sama pohjoismainen linja kuin muillakin valtioilla on.

Herra puhemies! Yhdyn kaikilta osin puolustusvaliokunnan varapuheenjohtajan, edus-taja Savolan kritiikkiin tästä prosessista. Keskustan mielestä on erittäin valitettavaa, että ollaan ajautettu näin vakavassa asiassa tällaiseen tilanteeseen. Toivomme, että nyt pelas-tetaan tätä asiaa niin paljon kuin voi pelastaa täällä eduskunnassa ja haetaan yhtenäisyyttä ulko- ja turvallisuuspolitiikassa. Toivon, että tämän eteen tehdään töitä niin hallituksessa kuin oppositiossa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

14.27 **Oras Tynkkynen vihr** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Hallitus haluaa tosiaan mahdollistaa ydinaseet Suomen maaperälle, ja, ministeri Häkkänen, te perustelitte tätä esitystä sillä, että jokainen julki tuotu rajoite ydinaseille heikentää pelotteen uskotta-vuutta. Samaan aikaan te kuitenkin esitätte, että ulko- ja turvallisuuspoliittisessa selonteos-sa me poliittisesti asetamme erinäisiä rajoitteita ja reunaehtoja ydinaseille, mistä ainakin it-selleni herää kysymys, että jos näitä rajoitteita todella voi olla ja jopa halutaan, että niitä on, niin minkä takia niitä ei sitten voi olla lain tasolla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

Pidän tätä nyt valittua hallituksen linjaa ristiriitaisena. Itse ajattelen, että Suomen maa-perälle ei tule tuoda ydinaseita, ja sen mukaisesti myös rajoitteet tulee säilyttää, ja ne pitää säilyttää nimenomaan lain tasolla, enkä siksi kannata tätä hallituksen esitystä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Minja Koskela taitaa olla poissa. — Edustaja Yrttiaho, olkaa hyvä.

14.28 **Johannes Yrttiaho vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toisin kuin hallitus ja jälleen ministeri Häkkänen antavat ymmärtää, ydinaseista päättävät vain ydinasevallat itse. Niistä ei päätetä yhdessä esimerkiksi Natossa, eikä niistä päätä Suomi. Toivoisin tässä rehellisyyttä.

Kyse on Suomen täysivaltaisuudesta. Jos täyskielto kumotaan, Yhdysvallat voi niin päättäessään tuoda Suomeen ydinaseita. [Sanna Antikainen: Väärää tietoa, törkeää!] Se tapahtuu kesällä 24 eduskunnassa poikkeuslakina hyväksytyn DCA-sopimuksen nojalla. Sopimus koski Yhdysvaltojen aseiden ja joukkojen vapaata liikuttelua ja tukikohtien sijoittamista. Siinä Yhdysvallat sitoutui kunnioittamaan Suomen lainsäädäntöä, ja eduskunta rakensii silloin Suomen ydinaseettomuuden tämän sitoumuksen ja ydinenergialain 4 §:n ydinasekiellon varaan. Jos pykälä nyt kumotaan, olemme perustuslain vastaisessa oikeus-tilassa, ja voidaan kysyä, onko Suomi silloin perustuslain 1 §:n mukainen täysivaltainen tasavalta.

Vastustan tätä esitystä, mutta jos hallitus nyt vie esityksensä läpi, kuten se on uhannut, pidän ehdottoman tärkeänä, [Puhemies koputtaa] että esitystä täällä vastustavat puolueet sitoutuvat palauttamaan kiellon voimaan seuraavien eduskuntavaalien jälkeen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Linnell, olkaa hyvä.

14.29 **Jarno Linnell kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sitä kun on sodan keskellä ollut ja myöskin upseeriveljen arkun Suomeen viimeistä kertaa saattanut, on opinut yhden asian: sen, että sota on aivan kamalaa. Sitä me emme kukaan halua. Meidän on kaikin keinoin Suomessa huolehdittava siitä, että rauha säilyy.

Kaikkein tärkein asia puolestaan rauhan puolesta on se, että meillä on riittävän uskottava pelote, että esimerkiksi puolustusvoimia ei tarvitsisi koskaan käyttää. Tämä pelote on nimenomaan idän suuntaan, ja tämä ydinenergialain muutos on juuri tätä varten. Edustaja Furuholm, tämä esitys ei tuo lisää ydinaseita maailmaan, se ei tuo lisää ydinaseita Suomeen, mutta se vahvistaa rauhaa, koska se vahvistaa pelotetta. Siksi tämä muutos on ennen kaikkea rauhanteko. Kannatan lämpimästi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäkelä, olkaa hyvä.

14.30 **Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niille, joiden mielestä tämän asian pitäisi olla laissa, sanoisin, että Suomi on sellainen maa, jossa lakeja noudatetaan myöskin poikkeusoloissa ja jopa sotatilanteen aikana. Eli jos lakiin olisi kirjattu, että Suomessa ei näitä aseita voi olla, niin silloin Suomessa ei niitä aseita voi olla, sitä ei harjoitella eikä sitä valmistella. Eli tämä esitys, minkä hallitus on tehnyt, on täysin välttämätön lakimuutos, ja ihmettelen enemmänkin, miksi tämä on tullut vasta näin myöhään. Suomesta ei ydinasevaltiota realistisesti ottaen voi tulla, mutta meidän täytyy kuitenkin par-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

haamme mukaan pyrkiä varustautumaan tähän tilanteeseen, kun meillä naapurissamme on aggressiivinen ydinasevaltio. Meidän täytyy saada mahdollisimman suuri turva sitä vastaan.

Mitä tulee strategiseen viestintään ja opposition huomioimiseen asiassa, niin muistan, että tästä oli puolueiden ja ryhmien puheenjohtajien kokous, jonka jälkeen kahden tunnin kuluttua siitä kokouksesta Ylellä oli täydet tiedot julkisuudessa näistä esityksistä. Se sitten siitä luottamuksesta ja yhteistyöstä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

14.31 **Tytti Tuppurainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen turvallisuus on meille yhteinen asia, ja SDP ei Suomen turvallisuudesta tingi. Kun me liityimme Natoon, oli selvää, että me tulimme Naton ydinasepelotteen piiriin, ja tämä pelote on SDP:n mielestä täysimääräisesti voimassa koko liittokunnan alueella, ja Suomi osallistuu Naton ydinasesuunnittelutyöryhmään, me osallistumme täysimääräisesti Naton ydinasepolitiikan suunnitteluun nykyisen lainsäädäntömme puitteissa. Tämä on ollut Natolla tiedossa. [Jani Mäkelä: Se on väärä tieto!]

Nyt tästä ydinennergialaista hallitus on poistamassa kaikki rajoitteet ydinaseisiin liittyen, [Pekka Aittakumpu: Ei ole kaikkea poistamassa!] ja tämä on kauaskantoinen muutos Suomen ydinasedoktriinissa ja tekee poikkeuksen muista Pohjoismaista, [Sanna Antikainen: Taas väärää tietoa!] joilla kaikilla on ydinaseisiin liittyviä rajoitteita myös lain tasoisissa dokumenteissa. [Jani Mäkelä: Totuudenvastaisia väitteitä!] Kun te olette nyt tuomassa ulko- ja turvallisuuspoliittiseen selontekoon julistuksen, jossa asetetaan tiettyjä rajoitteita, niin jos te olette niin tosissanne sen julistuksen kanssa, niin minkä vuoksi näitä julistuksessa mainittavia rajoitteita ei voitaisi laittaa lain tasoisiksi tähän ydinennergialakiin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

14.32 **Jouni Ovaska kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Valitettavasti, puolustusministeri, teillä on hiukan korjausvelkaa nyt kertynyt suhteessa eduskuntaan. Erityisesti tässä prosessissa, jos ajatellaan, että toimintanne on heikentänyt toisaalta parlamentarismia mutta toisaalta se on heikentänyt myöskin valtioneuvoston ja eduskunnan luottamussuhdetta näin vakavassa asiassa kuin tämä on. Keskustan linja on täällä kerrottu, ja me olemme muidenkin puolueiden kanssa tätä keskustelua monesti käyneet siitä, että tämä esitys on tarpeellinen, jos mietimme kokonaisturvallisuutta, turvallisuuspolitiikkaa ja kansallisia rajoitteita ja niiden poistamista. Olisi varmasti helpommalla päästy, jos tämä prosessi olisi hoidettu paremmin ja katsottu tätä yhtenä ulko- ja turvallisuuspoliittisena kysymyksenä, johon koko parlamentti yhdessä hakee ratkaisua. Tätä korsuhenkeä ei näköjään ole ollut, niin kuin täällä puolustusvaliokunnan varapuheenjohtaja totesi. Mutta on vielä varmasti mahdollisuuksia, kuten kun kuuntelin edustaja Kokon ja Karin puheenvuoroja, niin näyttää siltä, että he mahdollisesti voisivat jopa tukea tätä esitystä. Tarttukaa tähän ja hakekaa tukea vielä SDP:stäkin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lahdenperä, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

14.34 **Milla Lahdenperä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomuksen linja on selkeä: pidämme kiinni rauhan tavoitteesta, kansainvälisistä sopimuksista ja ydinaseettomasta Suomesta, mutta emme heikennä suomalaisten turvallisuutta.

Tämä lakimuutos ei tuo ydinaseita Suomeen, mutta se varmistaa, ettei Suomen oma lainsäädäntö heikennä sitä turvaa, jonka Nato-jäsenyys meille tarjoaa.

Haluamme maailman, jossa ydinaseita on vähemmän, se on selvä. Siksi Suomi toimii aktiivisesti asevalvonnan, ydinsulkusopimuksen ja kansainvälisen turvallisuuden vahvistamiseksi. Lakimuutos ei muuta tätä linjaa eikä vie Suomea pois ydinaseriisunnan tavoitteesta.

Kiitos ministerille esityksen tuomisesta eduskuntaan — hyvin kannatettava esitys. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen, olkaa hyvä.

14.35 **Sanna Antikainen ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Oppositio otti täällä esille tämän prosessin. Kun asiasta kerrottiin opposition puolueiden puheenjohtajille, vuoto mediaan oli välitön. Aika epäluotettavaa toimintaa, eikö niin? Siinä on selvä syy, miksi teille ei kerrottu. [Timo Harakka: No miksei kerrota sitten mitään?]

Niille vasemmistolaisille, varsinkin SDP:ssä, jotka ovat tätä vastaan ja varsinkin levittävät tästä väärää tietoa: kuunnelkaa entistä pääministeriänne Sanna Marinia, joka sanoi aiwan suoraan, että hallitus on oikeassa. [Naurua] — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koskinen ei ole paikalla. — Edustaja Kiljunen, olkaa hyvä.

14.35 **Kimmo Kiljunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Te, ministeri, totesitte, että Naton ydinpelotteeseen Suomi tulee osallistumaan täysimääräisesti. Ensinnäkin korjaan kaksi asiaa:

Ensimmäinen asia on se, että Natolla ei ole ydinpelotetta, vaan on nimenomaan Yhdysvaltain ydinaseista kysymys, osittain myöskin Britannian.

Toiseksi kysymys on siitä, että Suomi ei ole päätöksentekijä ydinaseiden käyttöön liittyen. Tasavallan presidentti Niinistö, silloin kun hän oli tasavallan presidentti, totesi hyvin yksikantaisesti, että Suomi ei koskaan ole subjekti, päättävä, vaan objekti, kohde, jos me puhumme ydinaseiden käytöstä. Tämä on se lähtökohta. Me olemme reuna-alue, ja me olemme riskialttiina juuri tässä.

Kun me liityimme Natoon, oli selkeää, että me eduskunnan päätökseen laitoimme, että Suomessa on voimassa ydinenergialain 4 §, ja samoin DCA-sopimuksen yhteydessä. Norjalla ja Tanskalla on valtiosopimukseen liitetty tämä ydinaseettomuus. Me liitimme sen eduskunnan päätökseen ja hallituksen esitykseen. Te olette tietoisia siitä, että täällä saavutettiin yksimielisyys DCA-sopimuksesta sen vuoksi, että ydinenergialaki on voimassa. [Puhemies koputtaa] Mikä on nyt muuttunut niin, että me tämän yksimielisyyden nyt rikomme?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

14.37 **Inka Hopsu vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys on poikkeuksellisen suuri muutos. Käytännössä ydinaseita koskevat rajoitteet poistetaan laisista ja jäljelle jäävät vain rikoslain minimisuoajat. Tämä on merkittävä turvallisuuspoliittinen linjanmuutos, ja sitä ei olisi pitänyt tehdä ilman parlamentaarista valmistelua. Nyt hallitus on valinnut toisen tien, ja se on mielestäni virhe.

Ydinaseista ei pitäisi keskustella samalla tavalla kuin perinteisestä sotilaallisesta varustautumisesta ja sen riskeistä. Keskustelu vaatisi puolustusnäkökulman lisäksi laajaa analyysiä niin kansainvälisen politiikan vaikutuksista kuin rauhan ja aseistariisunnan näkökulmista.

On valitettavaa, että myös täällä eduskunnan käsittelyssä päädyttiin siihen, että puolustusvaliokunta on mietintövaliokunta eikä ulkoasiainvaliokunta, jossa tämä laajempi näkökulma tulisi paremmin esiin. Mielestäni tämä valinta kuvaa myös sitä meidän yhteiskunnallisen turvallisuuspoliittisen keskustelun muutosta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kivelä, olkaa hyvä.

14.38 **Mai Kivelä vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensin hallitus tuhoaa Suomen talouden, työllisyystilanteen ja ihmisten tulevaisuudenuskon, ja mitä sitten tähän päälle? Esitys siitä, että Suomen ydinasekielto puretaan. En luonnollisesti kannata tätä oikeiston esitystä, joka on huonosti perusteltu, huonosti valmisteltu, huonosti johdettu prosessi ja myös sisällöllisesti iso muutos Suomen perusteltuun linjaan, ydinaseettomaan linjaan.

En myöskään ajattele, että tämä ydinasekiellon purkaminen lisääisi Suomen turvallisuutta, vaan päinvastoin. Suomen on oltava jatkossakin ydinaseeton, ja Suomen tulee jatkossakin toimia ydinaseriisunnan ja ydinaseettoman maailman eteen. Nyt kyllä on myös todettava, että vaarana on se, että tällainen ydinaseriisunta heikentyy myös laajemmin. Ministeri, haluaisin kysyä: miten voi olla, että tällainen esitys tuodaan eduskuntaan ilman, että siinä on kunnolla analysoitu niitä riskejä ja ongelmia, jotka tämä muutos aiheuttaa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia.— Ledamot Wickström, varsågod.

14.39 **Henrik Wickström r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies, värderade talman! Ensiksi kiitos ministerille esittelystä ja tästä esityksestä. Tässä on käyty laajamittaista keskustelua, joka on ollut tässä jo useamman viikon myöskin julkisuudessa. Ehkä se suurin muutos, mikä meidän puolustuspolitiikassa tapahtui, tapahtui siinä yhteydessä, kun me liityttiin Natoon. Silloin myöskin tämä asiakokonaisuus oli mukana siinä keskustelussa, ja itse näen, että tämä esitys, minkä hallitus tekee, on ihan perusteltu.

Värderade talman! När det kommer till det här själva förslaget så understöder jag det personligen, eftersom jag anser att det är nödvändigt med tanke på de förändringar som man sett i säkerhetsmiljön. När det sedan kommer till själva processen så tror jag att det är bra att ta också den feedback som oppositionen har kommit med, att när motsvarande processer görs framöver är det viktigt att de görs parlamentariskt, eftersom vi vet att Finlands säkerhet och trygghet ändå är en gemensam fråga för oss alla i den här salen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Tack. — Edustaja Östman, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

14.40 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille tästä hyvästä, tarpeellisesta esityksestä. Tässä on käyty pitkään keskustelua näistä prosesseista ja siitä, että tämä olisi jotenkin hoidettu huonosti ja eri tavalla kuin aikaisemmat prosessit. Haluaisin muistuttaa teitä siitä, että silloin kun me liityttiin Natoon, niin menettelytapa oli kutakuinkin samanlainen siinä mielessä, että silloin kutsuttiin tasavallan presidentin johdolla — siis edellisen presidentin johdolla — puolueitten puheenjohtajat, ryhmäpuheenjohtajat, koolle, minkä jälkeen sitten eduskunta rupesi parlamentaarisesti hoitamaan asioita.

Nyt tämä prosessi ei poikkea kovinkaan paljon siitä. Pääministeri oli kutsunut puolueitten puheenjohtajat kaikista eduskuntapuolueista ja myöskin ryhmäpuheenjohtajat koolle, informoi ja keskusteli asiasta, ja nyt sitten valtioneuvosto, siis koko hallitus, yhteisrintamassa on tuomassa esityksen eduskuntakäsittelyyn, ja täällä se hoidetaan sitten parlamentaarisesti eri valiokunnissa, niin kuin aikaisemmatkin prosessit. En ymmärrä tätä kritiikkiä tästä prosessista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

14.41 **Juha Hänninen kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Suomen turvallisuuspolitiikan tärkein tehtävä on estää se, että Suomi koskaan joutuisi sodan kohteeksi. Ennaltaehkäisevä, uskottava pelote on juuri tätä varten. Se suojaa suomalaisia koteja, perheitä ja arkea. Se antaa selkeän viestin siitä, että Suomeen kohdistuva sotilaallinen painostus ei ole hyväksyttävää eikä kannattavaa. Samalla Suomi jatkaa vahvaa työtään asevalvonnan, -riisunnan ja ydinaseiden leviämisen estämisen puolesta. Nämä tavoitteet eivät ole ristiriidassa uskottavan puolustuksen kanssa, vaan ne kulkevat rinnakkain.

Arvoisa puhemies! Kannatan tätä esitystä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen, olkaa hyvä.

14.42 **Sara Seppänen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies ja arvoisa puolustusministeri! Meillä Suomessa ei saa olla mitään tilannetta, missä emme pystyisi täysimääräisesti puolustamaan tätä maata. Esitys muuttaa ydinenergialakia ja rikoslakia siten, että nykyinen kansallinen ydinräjähteiden kieltä poistetaan ydinenergialaista ja sääntely siirretään rikoslakiin. Tietyissä tilanteissa ydinräjähteen tuominen Suomeen, kuljettaminen tai hallussapito voisi täten olla sallittua, silloin kun se liittyy puolustamiseen osana Nato-yhteistyötä, yhteistä puolustusta tai puolustusyhteistyötä.

Meidän on reagoitava tähän muuttuneeseen turvallisuusympäristöön, Venäjän hyökkäyssotaan Ukrainassa sekä Suomen Nato-jäsenyyden myötä tulleisiin tarpeisiin. Turvallisuustilanne Euroopassa on vakava edelleen, ja Suomen tulee huolehtia puolustuksesta uskottavasti, kun naapurissa on sodanhaluinen ydinasevaltio. Ydinaseisiin liittyvä kansallisen kiellon purkaminen on merkittävä poliittinen ja symbolinen muutos, mutta turvallisuutta ei varmisteta tyyllipisteillä vaan sillä, [Puhemies koputtaa] että vastuulliset päättäjät kykenevät kaikissa tilanteissa turvaamaan Suomen täysimittaisen turvallisuuden.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

14.44 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yksi osa pienen pohjoisen maan selviytymistä on ollut se, että keskeiset, isot ratkaisut on pystytty tässä maassa tekemään yhteisymmärryksellä ja hakemaan laajaa konsensusta.

Kun hallitus kertoi, että se tuo tämän esityksen ydinenergialain kaikkien ydinaseita koskevien rajoitteiden purkamisesta, tein lukuisia esityksiä hallitukselle ja hallituspuolueille neuvotteluista, miten voitaisiin löytää yhteinen tie eteenpäin. Vastaus jokaiseen oli: hallitus on päätöksensä tehnyt, neuvotteluita ei tule.

Edustaja Ronkainen on oikeassa siinä, että maailma muuttui vuonna 22 hyvin perusteellisesti. Vuonna 24 täällä eduskunnassa puolustusvaliokunta ja muun muassa Ronkainen ja kumppanit itse totesivat, että ei ole tarpeita muuttaa ydinenergialakia juuri pohjoismaisen linjan vuoksi, kaksi vuotta sen jälkeen. Esimerkiksi Tanskan ja Norjan sopimuksissa selvästikin todetaan, että mikään ei muuta sitä, että näissä maissa säilyttäminen ja operatiivinen käyttöönotto kielletään. [Puhemies koputtaa] Ministeri, onko mahdollista tämän lain jälkeen, [Puhemies koputtaa] että ilman eduskunnan myötävaikutusta kulloinenkin hallitus voisi muuttaa esimerkiksi hävittäjät DCA-käyttöisiksi ilman eduskunnan myötävaikutusta? Onko se mahdollista?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elo, olkaa hyvä.

14.45 **Tiina Elo vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ydinaseet ovat ihmiskunnan tuhoisimpia aseita, eikä niiden käyttöä voi hyväksyä missään olosuhteissa, eikä niiden roolia tule vahvistaa myöskään epäsuorasti lainsäädäntöä höllentämällä. Suomen nykyinen linja on ollut selkeä: ydinräjähteet on alueellamme kielletty, ja tätä linjaa ei tule muuntaa.

Suomen Nato-jäsenyys ei edellytä ydinaseiden kauttakulun sallimista. Me voimme olla sitoutunut ja vastuullinen liittolainen samalla kun pidämme kiinni ydinaseettomuuden periaatteesta omalla alueellamme.

Suomen tulee vahvistaa rooliaan ydinaseriisunnan edistäjänä. Meidän tulee toimia aktiivisesti kansainvälisillä foorumeilla ja myös Natossa ydinaseiden roolin pienentämiseksi ja ydinaseettoman maailman rakentamiseksi.

Tämä hallituksen esitys käytännössä avaisi oven ydinaseiden kauttakululle Suomessa, enkä voi sitä kannattaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

14.46 **Veronika Honkasalo vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kansallinen turvallisuus on niin vakava asia, että se ei koskaan saisi olla taikakortti, johon turvaudutaan silloin, kun sisäpolitiikassa menee huonosti ja gallupluvut näyttävät matalaa kannatusta. Mutta näin näyttää kokoomuksen värisuoran suhteen olevan, ja tuodaan täysin epädemokraattisesti [Sanna Antikainen: Nyt on jo sen verran älytöntä!] ja ilman parlamentaarista keskustelua näin merkittävä periaatteellinen muutos Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan. Tämä on aivan ennenkuulumatonta. Mutta kokoomuksellahan on tästä kokeusta myös maamiinojen osalta. Suurin piirtein samanlainen prosessi oli se.

Täällä ihmeteltiin, mikä se vasemmiston linja ydinaseiden suhteen on ollut tai on. Se on ollut vuosikausia sama. Me olemme ajaneet ydinaseetonta Pohjolaa yhdessä muiden Pohjoismaiden kanssa ja ydinaseetonta Suomea.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

Tämä päätös on täysin hallituksen oma poliittinen linjaus, jolla ei ole mitään tekemistä Nato-integraation kanssa. [Puhemies koputtaa] Nato ei meiltä tällaista päätöstä vaadi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jukkola, olkaa hyvä.

14.47 **Janne Jukkola kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Suomen turvallisuusympäristö on muuttunut, ja Orpon hallituksen linja on tässä tilanteessa hyvin selvä: me haemme Suomelle ja suomalaisille kaiken sen suojan, jonka Nato-liittolaisuus meille mahdollistaa. Etulinjan maana meillä ei ole varaa puolittaiseen turvaan.

Haluan tässä yhteydessä kiittää asianomaista ministeriä siitä, että olemme saaneet myös eduskunnan turvatiiloissa ja muualla erittäin kattavaa ja perusteellista informaatiota tämän päätöksenteon tueksi. Tämä avoimuus ja luottamus on välttämätöntä, kun teemme näin suuria ratkaisuja isänmaan puolesta.

Ydinpelotteen tarkoitus ei ole sodan lietsominen vaan rauhan varmistaminen. Sen perimmäinen tehtävä on nostaa hyökkäyskynnys niin korkealle, ettei sotilaallista painostusta koskaan toteuteta. Me maksimoimme turvallisuutemme, jotta voimme jatkossakin rakentaa vakaata ja vapaata Suomea. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Aittakumpu, olkaa hyvä.

14.49 **Pekka Aittakumpu ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllähän tässä siltä nyt alkaa näyttämään, että osa oppositiosta vastustaa tätä esitystä, tätä kansalliselle turvallisuudelle tärkeää esitystä, vain sen takia, että hallitus ei sattuisi jotakin pistettä saamaan siitä, että tämä tärkeä asia nyt viedään läpi. Tämä on kyllä, arvoisa puhemies, aivan käsittämätöntä, että tällaisin perustein vastustetaan, kun kuitenkin tiedämme, että tämä on tärkeää.

On todettava se aivan ensin, että Suomihan ei tavoittele ydinaseita alueilleen eikä sellaisia olla Suomeen tuomassa. Suomi edelleen on sitoutunut kaikkiin kansainvälisiin velvoitteisiin, joilla pyritään edistämään ydinaseetonta maailmaa, mutta kun asia vain on niin, että näillä lakimuutoksilla varmistetaan tämän Naton ennaltaestävän pelotteen uskottavuus. Naton ennaltaestävä pelote perustuu ennen kaikkea ydinaseisiin ja kaikkiin muihinkin aseisiin ja niiden muodostamiin kokonaisuuksiin.

Arvoisa puhemies! Kyllähän se asia näin on, että Naton on oltava mahdollisimman vahva, jotta se toimii siinä tarkoituksessa, jonka vuoksi Suomi Natoon taannoin liittyi. Me emme kannata ydinaseiden käyttämistä, mutta me haluamme Naton täysimääräisen pelotteen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Skinnari, olkaa hyvä.

14.50 **Ville Skinnari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edellisellä hallituksella — sillä hallituksella, joka vei Suomen Natoon — parlamentarismi oli ytimessä, ja siinä kävimme hyvää dialogia silloisen opposition kanssa. Nyt tilanne on ollut toinen, kuten tänään olemme kuulleet.

Mikä on ulkoministeriön rooli ollut tässä valmistelussa? Ulkopolitiikka kuuluu ulkoministeriölle. Itse ehkä vähän kummaksun sitä, miten puolustusministeriövetoinen tämäkin asia on nyky-Suomessa. [Jari Ronkainen: Se on osa puolustuspolitiikkaa!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

Edustaja Linnell, puhuitte Suomen vahvuuksista. Kyllä, Suomi on ollut diplomatian suurvalta, Suomi on ollut rauhanvälityksen suurvalta. Suomella on ollut paljon vahvuuksia, ja toivottavasti näin on myös jatkossakin.

Arvoisa puhemies! Tähän itse ydinenergialakiin: Sillä oli syynsä, että edellinen hallitus ei sitä muuttanut eikä siihen koskenut. Nyt asia on ilmeisesti toinen ja tilanne hyvin erilainen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Häkkänen, neljä minuuttia, olkaa hyvä.

14.51 Puolustusministeri Antti Häkkänen: Arvoisa puhemies! Totisesti pienen Suomen vahvuus on mahdollisimman laaja yhtenäisyys ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikassa. Sen eteen teemme jatkuvasti töitä, mutta samaan hengenvetoon on sanottava, että pienen Suomen on tässä turvallisuusympäristössä kaikin keinoin vahvistettava omaa turvallisuuttaan ja puolustustaan. Siihen liittyy tämä lakiesitys.

Edustaja Lindtman, olemme hyvin tarkkaan kuunnelleet SDP:n esitykset muutoksiksi, mutta ne muutokset heikentävät Suomen puolustuskykyä ja Naton yhteistä ennaltaehkäisevää pelotetta. [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä] Sen takia emme ole niihin voineet suostua.

Mitä tulee kaksikäyttökoneisiin, niin tämä laki ei liity kaksikäyttökoneisiin. [Antti Lindtman: Mutta onko se mahdollista?] — Se on nykyisen lainkin mukaan mahdollista, kaksikäyttökoneisiin liittyvät ratkaisut. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ei ole!] — Niihin palataan turvatiloissa, kuten olen aiemminkin sanonut.

Ja miksi kesti kolme vuotta? Suomi pääsi mukaan Naton ydinasepolitiikkaan vasta täysjäsenyyden myötä. Samassa yhteydessä Nato on alkanut kehittämään ydinasepolitiikkaansa aivan uudella tavalla vastaamaan toimintaympäristön uhkia. Sen takia nyt tiiviiseen perehtymiseen, Naton kanssa tehtyyn dialogiin ja Puolustusvoimien suositukseen perustuen — huom. ei ole ideologinen asia, kuten täällä hyvin erikoisesti on väitetty — jotta Suomen puolustus maksimoidaan, on päädytty esittämään, että nämä rajoitukset pitää poistaa, jotta suomalaiset saavat mahdollisimman suuren ennaltaehkäisevän suojan naapurin sotilaallista aggressiota vastaan. Siitä tässä on kyse, ei ideologisista hankkeista, ainakaan hallituspuolueille ei ole kyse ideologisista hankkeista.

Kaikki asialliset argumentit on käyty läpi. Kahdeksan viikkoa on nyt siitä, kun tämä lakiesitys on ollut julki. Sitä ennen viikon verran käytiin parlamentaarisesti tätä läpi. Valitettavasti se vuoti aika nopeasti julkisuuteen, ja tiesimme siinä vaiheessa, että kun tämä asia vuotaa julki, valtionjohdolla pitää olla itsellään kanta, koska Venäjä aloittaa myös vaikuttamaan asiaan. Eli emme voi käynnistää lainvalmisteluhanketta, jos meillä olisi kanta, että lainvalmisteluhanketta ei tarvita. Totta kai hallituksella piti olla perusteellinen kanta, onko välttämätöntä suomalaisten suojaamiseksi tehdä tällainen lainsäädäntöhanke. Heti kun se ilmoitettiin parlamentaarisesti kaikille puolueille [Timo Harakka: Ei se ole parlamentarisminia!] ja käytiin tästä palaverit, että hallituksella on tällainen kanta, niin se meni julkiseksi. Siinä vaiheessa jouduimme myös itse perustelevaan julkisesti tätä. Kannan vastuun prosessin johtamisesta, mutta tämä oli pienin paha. Piti olla kanta pohjalla, jotta käytännössä voidaan osoittaa, että valtiolla on mietitty kanta tähän asiaan. Eihän muuten koko hanketta olisi käynnistettykään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

Mitä tulee tähän vasemmistoliiton ja vihreidenkin esittämään, että nyt jotenkin Suomen uhkaympäristö muuttuu, kun lait eivät enää ole tässä jotenkin rajoitteina, niin otetaan nyt esimerkki, miten Venäjä on toiminut naapureitaan kohtaan: Lait eivät ole mikään rajoite Venäjän sotilaalliselle uhalle. Tällä pyritään pikemminkin vahvistamaan Suomen ja liittokunnan turvallisuutta. Se lisää suomalaisten turvallisuutta, ja tämä ajattelu on jaettu liittokunnassa Natossa myös sosiaalidemokraattisten puolueiden toimesta: mitä vahvempi Nato on, sitä paremmin Nato-alueiden maiden kansalaiset ovat suojattuina, ei toisinpäin.

Mitä tulee päätöksentekoon, niin olen tästä ja koko Nato on eri mieltä Kimmo Kiljusen kanssa. [Kimmo Kiljunen: Missä mielessä?] Päätöksenteko tehdään Naton ydinpelotteesta konsensuksella. [Kimmo Kiljunen: Asekäytöstä puhutaan!] Toki ydinasevaltioilla on sen jälkeen oma päätösvalta, mutta Natossa ydinaseoperaatiot eivät käynnisty, jos ei ole konsensuspäätöstä. Tämä on avattu moneen kertaan lukuisissa turvatilabrieffeissä kaikille kansanedustajille viimeisten kahden kuukauden aikana. Tästä ei pitäisi olla minkäänäköistä epäselvyyttä enää tässä vaiheessa. [Kimmo Kiljunen: Niinistö oli toista mieltä!] — En tiedä, mitä on Niinistö lausunut, mutta näin tämä asia menee Natossa. [Puhemies koputtaa]

Rajoitteen asettaminen UTP-selonteossa — miksi ei lakiin voi kirjoittaa? Tässä ydinkysymys on se, että suomalainen lainsäädäntötapa määrittää pilkuntarkkaan kaikki eri tilanteet, toimivaltuudet, kaikki muut ja ydinasepolitiikasta ei haluta kertoa naapurille ihan kaikkea. [Antti Lindtman: Kerrotaan siinä selonteossa!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 14.56.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 18.43.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytettyä asiakohtaa 7 ja sen käsittelyä. — Keskustelu jatkuu. Edustaja Honkasalo.

18.44 **Veronika Honkasalo vas:** Arvoisa puhemies! Siihen nähden, kuinka valtavan isosta ja periaatteellisesti tärkeästä asiasta tässä on kyse, on ehkä hieman sääli, että meitä edustajia on täällä salissa tässä vaiheessa enää näin vähän ja debattikin oli vain 45 minuuttia. Siksi toivon, että tämän asian käsittelylle uhrataan sitten aikaa valiokunnassa ja me todella saadaan kuulla kaikkia niitä asiantuntijoita, joita me toivotaan, että voidaan kuulla.

Arvoisa puhemies! Suomi on tehnyt pitkään tietoisia ja vastuullisia valintoja ulko- ja turvallisuuspolitiikassa, ja näitä on tehty yli puoluerajojen ja yhdessä. Yksi näistä keskeisistä valinnoista on ollut se, että Suomi on pidetty ydinaseettomana maana. Nykyinen ydinenergialaki kieltää ydinräjähteiden maahantuonnin, valmistamisen, hallussapidon ja käytön, ja tämä ei ole ollut sattumaa vaan tietoinen linjaus suomalaisen turvallisuuden, vakauden ja kansainvälisen vastuun puolesta.

Nyt hallitus esittää tämän kiellon purkamista pikavauhdilla ja vailla parlamentaarista yhteisymmärrystä. On tärkeää sanoa tämä selvästi: ydinaseajoitteiden purkaminen ei ole mikään tekninen tai rutiininomainen muutos, eikä Nato meiltä myöskään tällaista päätöstä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

vaadi. Tämä on poliittinen päätös, joka merkitsisi dramaattista irtiottoa Suomen pitkstä ulko- ja turvallisuuspoliittisesta linjasta.

Arvoisa puhemies! Hallitus perustelee esitystä Nato-integraatiolla, mutta tämä perustelu ei kestä tarkastelua. Nato-jäsenyyttä hyväksyttäessä todettiin nimenomaisesti, ettei Suomelta edellytetä muutoksia ydinaseisiin liittyvään lainsäädäntöön. Myöskään DCA-sopimuksen käsittelyssä ei nähty tarvetta tällaiselle muutokselle. Kyse ei siis ole Naton vaatimuksesta vaan hallituksen omasta poliittisesta linjauksesta.

Kokoomus on väittänyt, että ydinaserajoitteiden purkaminen olisi Nato-maalle kuuluva rutiiniasia. Tosiasiassa näin ei ole. Monilla muilla Pohjoismailla on selkeitä poliittisia rajoituksia ydinaseiden suhteen, ja Norjan ja Tanskan DCA-sopimuksissa nämä linjaukset on kirjattu suoraan sopimustekstiin. Pohjoismaissa on ymmärretty, että turvallisuutta rakennetaan myös pidättyvyydellä.

Arvoisa puhemies! Vasemmistoliiton mielestä Suomen on oltava jatkossakin ydinaseeton maa. Ydinaseet eivät lisää Suomen turvallisuutta, päinvastoin ne lisäävät sotilaallisen eskalaation riskiä ja tekevät Suomesta entistä merkittävämmän ensi-iskun kohteen kriisitilanteessa. Rauhaa ei rakenneta lisäämällä joukkotuhoaseita, rauhaa rakennetaan vähentämällä niitä.

On myös hälyttävää, että hallituksen esityksessä sivuutetaan lähes kokonaan ydinaseisiin liittyvät riskit. Lausuntokierroksella useat tahot — oikeuskansleri, Suomen Punainen Risti, lääkärit, oikeustieteen professorit, rauhanjärjestöt ja kansalaisjärjestöt — kiinnittivät huomiota puutteelliseen vaikutusten arviointiin. Humanitääriset, terveydelliset ja ympäristövaikutukset jäävät lähes kokonaan käsittelemättä. Myös eduskunnan tiedonsaantioikeuden ja kansalliseen päätöksentekoon liittyvät kysymykset ovat jääneet epäselviksi.

Arvoisa puhemies! Ydinaseet ovat ihmiskunnan tuhoisimpia keksintöjä. Niiden käyttö tai edes onnettomuus aiheuttaisi katastrofaaliset seuraukset siviiliväestölle, ympäristölle ja tuleville sukupolville. Juuri siksi Suomi on ydinaseettomana maana sitoutunut ydinsulkusopimukseen ja sen tavoitteisiin, ydinaseiden leviämisen estämiseen ja ydinaseriisunnan edistämiseen. Valitettavasti ydinaseriisunta ei ole edennyt toivotulla tavalla, päinvastoin. Ydinasevaltiot modernisoivat arsenaalejaan, ja ydinasepelote on palannut maailmanpolitiikan keskiöön.

Tässä tilanteessa Suomen tulisi olla osa ratkaisua, ei osa ongelmaa. Siksi vasemmistoliitto katsoo, että Suomen on jatkossakin toimittava aktiivisesti ydinaseriisunnan edistämiseksi, pidettävä kiinni ydinenenergialain ydinkieltoja koskevasta sääntelystä ja varmistettava, ettei Suomeen tuoda ydinaseita, ei pysyvästi eikä väliaikaisesti. Meidän tulee myös liittyä YK:n ydinasekieltosopimukseen ja toimia Naton sisällä sen puolesta, että Pohjola, koko Pohjola, pysyy ydinaseettomana alueena.

Arvoisa puhemies! Turvallisuus ei synny siitä, että avaamme oven ydinaseille. Todellinen turvallisuus syntyy ennakoitavuudesta, luottamuksesta ja kansainvälisen oikeuden kunnioittamisesta ja siitä, että pidämme kiinni linjauksista, jotka vähentävät jännitteitä, eivät lisää niitä. Suomen paikka on ydinaseettomien maiden joukossa, ja siitä linjasta meidän ei pidä luopua.

Lopuksi, arvoisa puhemies, tästä itse prosessista, joka ei siis ole kunnioittanut näitä parlamentaarisia perinteitä. Nimenomaan kun keväällä 2022 käytiin keskustelua tästä Nato-jäsenyydestä ja siinä se käsittely oli perusteellinen, niin monille edustajille itse asiassa, arvoisa puhemies, oli erittäin tärkeää se, että Suomi pitää kiinni tästä ydinenenergialaista. Se oli monille kansanedustajille silloin myös ehto, että he pystyivät äänestämään tämän Nato-jä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

senyyden puolesta. Sama tilanne oli myös silloin, kun tästä DCA-sopimuksesta sovittiin, eli oli nimenomaan todella tärkeätä, että se Suomen linjaus pysyy, että Suomi pitää omasta lainsäädännöstään kiinni. Kyllä minusta on erittäin häpeällistä nimenomaan näitä edustajia kohtaan nyt, että kokoomuksen värisuora tuo pikavauhtia ja epädemokraattisesti tällaisen näin radikaalin esityksen eduskuntaan, ja se on ihan aidosti myös erittäin julmaa näitä edustajia kohtaan, joille Nato-jäsenyyden puolesta äänestäminen ei ollut mitenkään hirveän helppoa ja joille nimenomaan tärkeätä tässä päätöksessä oli se, että Suomi pitää kiinni omasta ydinenergialaistaan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Yrttiaho.

18.51 **Johannes Yrttiaho vas:** Puhemies! Ydinaseet ovat maailmanlopun aseita. Siksi Suomi on pidettävä ydinaseettomana ja Suomen tulisi päinvastoin kaikin voimin pyrkiä edistämään ydinaserajoituksia.

Ydinaseettomuus on maamme politiikan pitkä linja. Se on vielä paljon pidempi kuin nyt kumottavaksi esitetyn lain voimassaoloajasta voisi päätellä. Orpon hallitus ei ydinaserajoitukset poistavassa lakiesityksessään ole lainkaan kertonut Suomen ydinaseettomuuden taustaa. On toki ymmärrettävää, että maamme ydinaseettomuuden kunniakasta historiaa ei enää haluta lakiesityksen perusteluissa kerrata. Sehän tekisi häpeän vain suuremmaksi.

Suomi oli aikanaan yksi ensimmäisistä ydinsulkusopimuksen allekirjoittaneista ja ratifioineista valtioista. Sopimus tuli voimaan vuonna 1970, ja Suomi on pitänyt sitä keskeisenä kansainvälisen turvallisuuden tukipilarina ja ydinaseiden leviämisen estäjänä. Kun Suomi liittyi sopimukseen, saimme muiden ydinaseettomien valtioiden tavoin kaikilta ydinasevalloilta negatiiviset turvallisuustakeet eli lupaukset olla määrätyn ehdoin käyttämättä ydinaseita Suomea vastaan. Sopimus velvoittaa Suomea olemaan hankkimatta ydinaseita ja muun muassa edistämään ydinmateriaalin valvontaa. Ydinsulkusopimukseen ovat sittemmin liittyneet lähes kaikki maailman valtiot. Poikkeuksen muodostavat vain Israel, Pohjois-Korea, Intia ja Pakistan.

Vaikka ydinsulkusopimus ei kiellä ydinasevaltion valvonnassa olevien ydinaseiden sijoittamista toisten valtioiden alueelle, niin Suomen hallitus kuitenkin teki sen itse jo ennen ydinsulkusopimuksen syntyä. Vastasimme maaliskuussa 1962 YK:n pääsihteerin tiedusteluun toteamalla: ”Suomi on liittoutuneiden valtojen kanssa vuonna 1947 solmimassaan rauhansopimuksessa omasta puolestaan sitoutunut olemaan pitämättä, valmistamatta tai kokeilematta mitään ydinasetta.” Hallituksen vastauksessa todetaan myös: ”Suomen noudattamasta puolueettomuuspolitiikasta seuraa, ettei se myöskään suostu vastaanottamaan alueellaan ydinaseita enempää kuin muitakaan sotilaallisia laitteita minkään muun valtion lukuun.” Tämä siis vuonna 62. Myöhemmin Suomi täydensi näitä kannanottojaan vielä juridisella esteellä, kun vuonna 1987 voimaan tulleessa ydinenergialaissa todetaan yksiselitteisesti, että kaikkien ydinräjähteiden tuonti Suomen alueelle on kielletty. [Jari Ronkainen: Siitä on melkein 40 vuotta aikaa!]

Tästä sopimuksen ydinosasta Orpon hallitus haluaa nyt päästä eroon ja sallia muiden valtioiden ydinaseet omalla alueellamme. Presidentti Alexander Stubb ja Orpon hallitus esiintyvät mielellään sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän esitaistelijoina, vaikka Suomi on samaan aikaan vähä vähältä irtautumassa useista kansainvälisistä sitoumuksistaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

Puhemies! Tässä on kyse myös Suomen täysivaltaisuudesta. Suomen ydinaseettomuus voidaan taata vain täyskiellolla Suomen lainsäädännössä. Ydinaseista päättävät aina vain ydinasevallat itse. Niistä ei päätetä yhdessä esimerkiksi Natossa, eikä niistä päätä Suomi. Asia on siis aivan toisin kuin hallitus on jatkuvasti antanut ymmärtää ja aiemmin tässä keskustelussa puolustusministeri Häkkänen jälleen väitti. Toivoisin tässä asiassa ainakin rehellisyyttä. Ydinaseet eivät ole Naton kollektiivisen päätöksenteon vaan kunkin ydinasevallan kansallisen päätöksenteon asia.

Jos täyskielto Suomen lainsäädännöstä kumotaan, Yhdysvallat voi omalla päätöksellään, siis niin päättäessään, tuoda Suomeen ydinaseita. [Jari Ronkainen: Ei voi!] Se tapahtuu kesällä 2024 eduskunnassa poikkeuslakina hyväksytyn DCA-sopimuksen nojalla. Sopimus koski Yhdysvaltojen aseiden ja joukkojen vapaata liikuttelua ja sille luovutettavia tukikohtia. Sopimus yksiselitteisesti ja merkittävästi rajasi Suomen täysivaltaisuutta, mutta eduskunta katsoi rajauksen olevan hyväksyttävissä supistetussa perustuslain säätämisyjärjestyksessä. Se katsottiin mahdolliseksi, koska sopimuksessa Yhdysvallat sitoutui kunnioittamaan Suomen lainsäädäntöä. Yhdysvallat ei siis sitoutunut noudattamaan vaan kunnioittamaan, mutta yhtä kaikki eduskunta rakensi silloin Suomen ydinaseettomuuden tämän sitoumuksen ja ydinenergialain 4 §:n ydinasekiellon varaan. Jos tämä kielto laista nyt kumottaisiin, aiempi ehto tehtäisiin tyhjäksi ja olisimme perustuslain vastaisessa oikeustilassa, kuten professori Martin Scheinin on lakiluonnoksesta antamassaan lausunnossa kiteyttänyt. Voidaan kysyä, onko Suomi silloin perustuslain 1 §:n 1 momentin mukainen täysivaltainen tasavalta.

Arvoisa puhemies! Vastustan tietenkin tätä esitystä, mutta jos hallitus nyt vie esityksensä läpi yksinkertaisella äänen enemmistöllä, kuten se on uhannut, pidän ehdottoman tärkeänä, että esitystä täällä nyt vastustavat puolueet sitoutuvat palauttamaan ydinasekiellon voimaan seuraavien eduskuntavaalien jälkeen. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Ronkainen.

18.57 **Jari Ronkainen ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Niin kuin tässä aiemmin kerrottiin, tämä on melkein 40 vuotta vanhaa lainsäädäntöä, mitä nyt ollaan muuttamassa, ja käsittääkseni tämä maailma on tässä 40 vuodessa aika paljon muuttunut. Me ollaan liitytty Natoon sen takia, että me täällä taataan läpeensä se meidän viimekätinen turvallisuus. Tässä edustaja Honkasalo aikaisemmin sanoi, että Nato ei velvoita lainsäädäntömuutoksia. [Veronika Honkasalo pyytää vastauspuheenvuoroa] Kyllä se näin on, että Nato ei niitä velvoita, mutta siinä saattaa tulla meille rajoitteita sen ydinasesuojan kokonaisuudelle toteutumiseksi, ja minun mielestäni sitä riskiä ei missään tapauksessa kannata ottaa.

Minä haluaisin oikeastaan kysyä sieltä vasemmalta laidalta: Kertokaa nyt minulle, kun minä olen kymmenen vuotta ollut puolustusvaliokunnassa ja minä en ole vielä löytänyt sitä, minkä ihmeen takia Suomeen haluttaisiin sijoittaa ydinaseita, tähän sen valtion naapuriin, missä se turvallisuusuhka on. Minä en löydä sitä syytä, miksi niitä tuotaisiin tänne. [Pia Lohikoski: Eikö teidän pitäisi siihen vastata, kun te haluatte lakia muuttaa?] Kertokaa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Sitten vielä edustaja Honkasalo, vastauspuheenvuoro.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

18.58 **Veronika Honkasalo vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaan tämä hallituksen esitys, joka tänne on tuotu, ei ole mikään vaatimus, mikä Naton osalta olisi tuotu esille. Silloin kun Nato-jäsenyys eduskunnassa hyväksyttiin vahvalla enemmistöllä, vaikutettiin, että ydinasepelote on erittäin vahva ja että se on se keskeinen syy, miksi halutaan liittyä Naton jäseneksi. Nyt herää epäily siitä, ajattelevatko hallituspuolueiden edustajat, ettei se pelote olekaan sitten niin vahva. Herää myös kysymys siitä, että jos kerran näitä ydinaseita ei tänne olla tuomassa, ei olla täällä liikuttelemassa, ei olla harjoitustoimintaan tuomassa, ei olla kauttakulkua mahdollistamassa, miksi ihmeessä tätä ydinenergialakia sitten pitää avata.

Kyllähän on myös täysin selvää, jos me katsotaan Suomen geopoliittista tilannetta, että tällainen hallituksen esitys, joka tuodaan näin pikavauhdilla ja ilman parlamentaarista ennakkovalmistelua, nimenomaan ei ole Suomen turvallisuuden kannalta millään tavalla hyvä asia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten mennään taas puhujalistaan. Edustaja Kiuru, Pauli, poissa. — Edustaja Hänninen paikalla. Olkaa hyvä.

19.00 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Tänään käsittelemme yhtä vakavimmista ja herkimmin ymmärretyistä turvallisuuspoliittisista kysymyksistä. Keskustelemme ydinaseista. Siksi tästä asiasta on puhuttava täsmällisesti ja tosiasioihin nojaten. Tällä esityksellä ei päätetä ydinaseiden sijoittamisesta Suomeen, eikä Suomi ole ryhtymässä ydinasevaltioksi. Suomi on ydinaseeton maa, eikä tämä lakimuutos muuta sitä. Se on tärkeää muistaa, kun käymme keskustelua.

Arvoisa puhemies! Se, mitä tässä esityksessä tehdään, on Suomen lainsäädännön päivittäminen vastaamaan sitä turvallisuuspoliittista todellisuutta, jossa Suomi nyt elää. Voimassa oleva ydinenergiain kielto on peräisin 1980-luvulta, siis ajalta, jolloin Suomi oli sotilaallisesti liittoutumaton ja Euroopan turvallisuustilanne oli perustavanlaatuisesti toisenlainen. Nyt Suomi on Naton jäsen. Nato on puolustusliitto, jonka pelote ja yhteinen puolustus perustuvat useiden tekijöiden kokonaisuuteen. Ydinpelote on osa tätä kokonaisuutta, ei siksi, että sitä haluttaisiin käyttää, vaan juuri siksi, että sitä ei tarvitsisi koskaan käyttää. Pelotteen perimmäinen tarkoitus on estää sota.

Arvoisa puhemies! Tämän esityksen ydin on siinä, että Suomen oma lainsäädäntö ei saa muodostua esteeksi liittokunnan yhteisen puolustuksen suunnittelulle, uskottavuudelle tai toimeenpanolle. Muutos on tarkkarajainen. Ydinräjähteiden hankkiminen, valmistaminen, kehittäminen ja räjäyttämisen säilyvät Suomessa kaikissa tilanteissa rikoksina. Terroristinen toiminta pysyy raskaasti kriminalisoituna. Kansainväliset velvoitteemme, kuten ydinsulkusopimus ja ydinkoekieltosopimus, sitovat Suomea aivan kuten ennenkin.

Arvoisa puhemies! Suomen turvallisuuspolitiikan tärkein tehtävä on estää se, ettei Suomi koskaan joudu sodan kohteeksi. Ennaltaehkäisevä uskottava pelote on juuri tätä varten. Se suojaaa suomalaisia koteja, perheitä ja arkea. Se antaa selkeän viestin siitä, että Suomeen kohdistuva sotilaallinen painostus ei ole hyväksyttävää eikä kannattavaa. Samalla Suomi jatkaa vahvaa työtään asevalvonnan, -riisunnan ja ydinaseiden leviämisen estämisen puolesta. Nämä tavoitteet eivät ole ristiriidassa uskottavan puolustuksen kanssa, vaan ne kulkevat rinnakkain.

Arvoisa puhemies! Pidän hallituksen esitystä harkittuna, tarkkaan rajattuna ja turvallisuusympäristön muutoksen hyvin huomioivana. Se ei lisää ydinaseita Suomeen tai maail-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

maan, mutta se vahvistaa Suomen turvallisuutta ja asemaa luotettavana liittolaisena. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kokko poissa, edustaja Harjanne poissa. — Edustaja Nieminen, olkaa hyvä.

19.04 **Mira Nieminen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä oleva hallituksen esitys koskee muutosta, joka on sekä oikeudellisesti että turvallisuuspoliittisesti merkittävä. Ydinenergialain nykyinen sääntely on syntynyt toisenlaisessa ajassa, ja sitä tarkastellaan nyt tilanteessa, jossa Suomi toimii osana puolustusliittoa. Tässä lainsäädäntömuutoksessa ei ole kyse siitä, että Suomi olisi hankkimassa ydinaseita tai haluamassa niitä tänne sijoitettavaksi. Suomi ei tavoittele ydinaseita alueelleen, eikä sellaista ole myöskään Natossa suunnitteilla. Naton ydinpelotteen tarkoitus ei ole sodan käyminen vaan sodan estäminen, rauhan säilyttäminen ja riittävän korkean kynnyksen luominen mahdolliselle aggressiolle. Suomen nykyinen lainsäädäntö on tehty aikana, jolloin emme kuuluneet sotilasliittoon ja liikkumatilamme oli toisenlainen. Samaan aikaan naapurissamme oli ja on tälläkin hetkellä ydinasevalta. Maailma ei ole tältä osin muuttunut, mutta Suomen asema on. Muut Pohjoismaat ratkaisivat asian toisin: Ydinaseiden tuontia kyllä vastustettiin, mutta siitä linjattiin poliittisin sopimuksin, ei sitovalla lainsäädännöllä. Näin säilytettiin liikkumatila kriisitilanteita varten. Nyt Suomi tekee käytännössä saman päivittämällä sääntelynsä vastaamaan nykytilannetta.

Arvoisa puhemies! Suomen puolustuksen perusta ei ole muuttumassa. Se nojaa edelleen yleiseen asevelvollisuuteen, laajaan ja koulutettuun reserviin sekä koko maan puolustamiseen. Tämä alueellisen puolustuksen malli on meidän kivijalkamme edelleen. Naton jäsenenä Suomi tuo yhteiseen puolustukseen vahvan maavoimien reservin, korkean mobilisatiokyvyn ja kyvyn toimia koko maan alueella, erityisesti liittokunnan pohjoisella sivustalla. Keskeinen osa kokonaisuutta on myös tiivis yhteistyö Ruotsin kanssa, ja laajemmassa kuvassa Suomi osallistuu Naton itäisen sivustan puolustukseen yhdessä Puolan ja Baltian maiden kanssa.

Tämä esitys ei siis muuta puolustuksemme perustaa, vaan varmistaa, että lainsäädäntö vastaa sitä todellisuutta, jossa elämme ja toimimme. Samalla pidämme kiinni Suomelle tärkeästä linjasta. Olemme uskottava ja täysivaltainen osa yhteistä puolustusta sekä edelleen sitoutuneita kansainvälisiin sopimuksiin ja tavoitteeseen edistää ydinasetonta maailmaa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Koskela, Minja, poissa. — Edustaja Lohikoski, olkaa hyvä.

19.07 **Pia Lohikoski vas:** Arvoisa rouva puhemies! Aloitan puheeni Oppenheimerista. Oppenheimerin suhde ydinaseisiin oli syvän ristiriitainen. Hän oli niiden keskeinen kehittäjä mutta nousi myöhemmin vastustamaan asevarustelua ja entistä tuhoisampien aseiden kehittämistä.

Oppenheimerin johtama Yhdysvaltojen Manhattan-projekti kehitti ensimmäiset ydinpommit toisessa maailmansodassa, ja ne räjäytettiin Japanissa 1945. Kylmän sodan aikana USA ja Neuvostoliitto kasvattivat arsenaalejaan luoden kauhun tasapainon, jossa ydinaseiden pelote perustuu molemminpuolisen tuhon uhkaan. Oppenheimerin loppuelämän työn

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

voi tiivistää näin: hän koki moraalista tuskaa luomansa aseisen tuhovoimasta ja uskoi, että ilman kansainvälistä valvontaa ydinaseet johtaisivat väistämättä maailmanloppuun.

Toisen maailmansodan välittömässä jälkimainingissa 1940-luvun loppupuoliskolla Oppenheimer oli keskeinen hahmo yrityksissä luoda ylikansallista sääntelyä ja hallintoa ydinenenergialle. Ydinaseiden valvonta ja rajoittaminen perustuvat muun muassa useisiin kansainvälisiin sopimuksiin, jotka jakautuvat Oppenheimerin alkuperäisiin tavoitteisiin ja myöhempiin, toteutuneisiin järjestelyihin. Ydinsulkusopimus saatiin aikaan lopulta vasta 1968 alkaen, ja se on maailman tärkein ydinasosopimus, jossa on lähes 200 jäsenvaltiota.

Arvoisa puhemies! Tästä kaikesta, mistä äsken puhuin, on aikaa. Maailma on muuttunut, ja myös Suomi on Naton jäsen. Naton jäsenyys ei kuitenkaan edellytä Suomelta muutoksia ydinenenergialakiin, ja siksi Suomen ydinaserajoitteita ei pidä purkaa. Tämä oli täysin selvää ja myös todella tärkeä näkökulma monille meistä silloin, kun viime kaudella äänestimme Nato-jäsenyyden puolesta.

Ydinaserajoitteiden purkaminen on täysin nykyisen hallituksen oma poliittinen linjaus. Sillä ei ole mitään todellisia Nato-integraation edellyttämiä lainsäädännön uudistamisen perusteita. Kokoomus esittää ydinaserajoitteiden purkamisen olevan Nato-maalle kuuluva rutiiniaasia, johon ei liity mitään dramatiikkaa. Tosiasiassa ydinaserajoitteiden purkaminen on merkittävä muutos Suomen pitkään ulko- ja turvallisuuspoliittiseen linjaan.

Ydinaserajoitusten purkaminen ei lisää Suomen turvallisuutta vaan ehkä jopa päinvastoin, ja se antaa aivan väärän signaalin tässä maailmantilanteessa. Se vain kasvattaa jännitteitä entisestään, ja vaarana on, että ydinaseriisun tausta heikentyy myös globaalisti. Rauhaa ei edistetä lisäämällä ydinaseita vaan vähentämällä niitä. Suomeen ei pidä jatkossakaan tuoda ydinaseita. Ydinaseet eivät lisää Suomen turvallisuutta, vaan päinvastoin ne lisäävät sotatilanteessa pahimmillaan eskalaation riskiä. On hälyttävää, että hallituksen esityksessä ei lainkaan pohdita näitä riskejä ja ongelmia, joita ydinaseisiin ja niiden levittämiseen liittyy.

Arvoisa puhemies! Ruotsin, Norjan ja Tanskan lainsäädännössä ei toki ole Suomen ydinenenergialain 4 §:n vastaavaa nimenomaista kieltoa, mutta kyseisillä mailla on kuitenkin sääntelyä liittyen kansainvälisiin sopimusvelvoitteisiin, ja lisäksi Norja, Tanska, Ruotsi ja myös Islanti on jokainen tehnyt kansallisen poliittisen linjauksen ydinaseita koskien.

Ydinaseet ja ydinasepelote ovat tehneet paluun maailmanpolitiikan keskiöön viime vuosina, ja näistähän kuulemma Iraniakin tässä lähiaikoina on epäilty. Ydinaseet ovat ihmiskunnan tuhoisimpia keksintöjä, joiden käytöllä olisi katastrofaalisia humanitaarisia seurauksia, ja vaikka ydinaseista on tullut Nato-jäsenyyden kautta osa myös Suomen turvallisuuspolitiikkaa, on Suomen huomioitava myös ydinaservalvontaan liittyvät näkökohdat. Suomi on ydinasestomana maana sitoutunut ydinsulkusopimukseen ja on velvollinen edistämään sen päämääriä eli edistämään ydinaseriisun tausta ja estämään ydinaseiden leviämistä. Siksi vasemmistoliitto ei voi kannattaa tätä hallituksen esitystä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

19.13 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Ydinaselain 4 §:n mukaan ydinräjähteiden maahantuonti samoin kuin niiden valmistaminen, hallussapito ja säilyttäminen Suomessa on kielletty. Tämä on nykytila ja hyvä lainsäädäntö taustalla. Myönnän, että tämä on 40 vuotta vanhaa lainsäädäntöä, mutta tosiasia on, että ydinase on sellainen joukkotuhoase, joka on erittäin merkittävä ja ansaitsee säädöspohjaisen rakenteen, kun siitä puhutaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

Mielestäni täällä salissa on päätetty paljon pienempiäkin asioita lailla, niin kyllä tämä on semmoinen asia, joka vaatii lakipohjaa.

Emme ole tämän muutoksen kannalla. Tätä muutosta ei ole pystytty riittävästi perustelemaan, ja meidän täytyy pitää siitä linjasta kiinni, että Suomeen ei sijoiteta ydinaseita, ja niiden rajoitusten pitää olla lakiin kirjoitettuina. Me kannetaan huolta suomalaisten turvallisuudesta, ja se on selkeä linja. Suomen sijainti on sellainen, että esityksen vaikutuksia turvallisuuteemme emme tiedä, ja tulisi arvioida kriittisesti sitä, mitä hallitus tässä nyt esittää.

Suomi tekisi muutoksella eroa yhteispohjoismaiseen linjaan, olisi poikkeus Pohjoismaiden joukossa. Pohjoismaissa on vahvoja poliittisia sitoumuksia ja parlamentaarisia päätöksiä tai lakiin kirjattuja rajoituksia. Esimerkiksi Tanskalla ja Norjalla on DCA-sopimuksissa kirjaukset, joiden myötä näihin maihin ei sijoiteta ydinaseita. Ruotsi on linjannut asiasta DCA-sopimusta koskevassa hallituksen esityksessä. Islannissa on vastaava lainsäädäntö kuin Suomessa nyt on voimassa.

Arvoisa rouva puhemies! Suomessa on Venäjän Ukrainan hyökkäyssodan jälkeen hyväksytty Nato-sopimus vuonna 2023, DCA-sopimus vuonna 2024, ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko vuonna 2024 sekä puolustusselonteko 2025. Niiden yhteydessä on laajasti käsitelty turvallisuusympäristön muutosta ja siihen vastaamista, mutta ydinenergialain muutokselle ei ole katsottu olevan tarvetta. Näitä asioita on juuri käsitelty monessa yhteydessä. Nyt hallituksen esityksestä ei käy ilmi mitään sellaista uutta, joka vaatisi äkillistä muutosta turvallisuustilanteesta, mikä aiheuttaisi tarpeen ydinenergialain muutokselle ja näitten säädösten poistamiselle. Tämä on erittäin iso huomio.

Arvoisa rouva puhemies! Kun täällä on monta puheenvuoroa pidetty siitä, että tännehan ei tuoda rauhanaikana ydinaseita ja niitä ei sijoiteta tänne, niin miksi se on niin vaikea kysymys määritellä lain tasolla? Miksi se on niin vaikea kysymys määritellä lain tasolla?

Sitten, arvoisa rouva puhemies, tulee totta kai toisaalta mieleen se, että kun Norjalla ja Tanskalla on kirjaukset DCA-sopimuksessa, niin onko meillä sitten samalla lailla tarve ja aikooko hallitus avata Suomen ja Yhdysvaltojen välisen DCA-sopimuksen ja kirjata sopimukseen rajoituksen, että Suomeen ei sijoiteta ydinaseita rauhanaikana. Nämä kysymykset vääjäämättä tulevat tässä mieleen, kun tästä asiasta keskustellaan.

Me joudumme tätä täällä käsittelemään hyvin perusteellisesti, ja näen sillä tavalla, että tätä parlamentaarista yhteistyötä, mitä meillä on tehty ulko- ja turvallisuuspolitiikassa, pitäisi jaksaa jatkaa ja viedä niitä asioita yhdessä eteenpäin. Siinä mielessä ei pitäisi tehdä yksipuolisia päätöksiä, jotka jakavat meitä ulko- ja turvallisuuspoliittisesti tällä tavalla.

Arvoisa rouva puhemies! Suomen pitää lainsäädännössä määritellä ydinaseista, miten niitä käytetään ja miten pystymme estämään niiden tulon tänne rauhanaikana. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen poissa, edustaja Jäntti poissa. — Edustaja Ronkainen, olkaa hyvä.

19.18 **Jari Ronkainen ps:** Arvoisa puhemies! Suomen turvallisuus perustuu siihen, että puolustuksemme on uskottava kaikissa tilanteissa. Naton jäsenenä Suomi on osa liittokunnan yhteistä puolustusta ja samalla myös osa sen pelotetta. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että meidän on huolehdittava siitä, ettei kansallinen lainsäädäntömme estä tai vaikeuta liittokunnan yhteisen puolustuksen toteuttamista.

Tänään käsitteilyssä oleva hallituksen esitys koskee ydinenergialain ja rikoslain muuttamista. Esityksen ydin on selkeä: ydinenergialaista poistetaan kansallinen ydinräjähteiden

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

maahantuonnin, hallussapidon ja kuljettamisen kieltä niissä tilanteissa, jotka liittyvät Suomen puolustamiseen osana Naton yhteistä puolustusta tai puolustusyhteistyötä. Muissa tilanteissa toiminta säilyy edelleen rikoksena.

Arvoisa puhemies! Nykytilanteessa ydinenergialain sääntely on peräisin ajalta, jolloin Suomi oli sotilaallisesti liittoutumaton. Laki on säädetty lähes 40 vuotta sitten täysin erilaisessa turvallisuusympäristössä. Tuolloin ei ollut Nato-jäsenyyttä eikä Suomen puolustusta tarkasteltu osana liittokunnan yhteistä pelotetta ja puolustusta. Nyt tilanne on kyllä toinen. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on muuttanut Euroopan turvallisuusympäristöä perustavanlaatuisesti, ja Nato-jäsenyys on Suomen kansallisen puolustuksen ohella maamme keskeinen turvallisuusratkaisu. Naton pelote perustuu tavanomaisten joukkojen lisäksi viimesijaisesti ydinasepelotteeseen, jonka tarkoitus on ennen kaikkea rauhan säilyttäminen ja aggression ennalta ehkäisy.

Tässä esityksessä ei ole kyse siitä, että Suomi hankkisi ydinaseita tai luopuisi ydinaseiden leviämisen estämisestä, päinvastoin. Ydinräjähteiden hankkiminen, valmistaminen, kehittäminen ja räjäyttämisen säilyvät edelleen kriminalisoituina. Myös terroristisessa tarkoituksessa tehty ydinräjähdetörmäys pysyy ennallaan rangaistavana. Lisäksi Suomi on jatkossakin sitoutunut kaikkiin kansainvälisiin ydinaseita koskeviin sopimusvelvoitteisiinsa. Kyse on siitä, että esimerkiksi liittolaisten kaluston liikkuminen, kauttakulku tai Suomen puolustamisen kannalta välttämättömät järjestelyt eivät kaadu vanhentuneeseen kansalliseen sääntelyyn.

Puolustusvaliokunta on aivan oikein korostanut, että Suomi ei ole asettanut Nato-jäsenyydelle kansallisia rajoitteita. Jos olemme sitoutuneet yhteiseen puolustukseen, tämän on näytävä myös lainsäädännössämme. Jos liittokunnan puolustusta varten tarvittavat järjestelyt estyvät oman lainsäädäntömme vuoksi, heikennämme paitsi Naton uskottavuutta myös omaa turvallisuuttamme.

Arvoisa puhemies! Tämän esityksen myötä Suomi toimii johdonmukaisesti Naton jäsenenä ja varmistaa, ettei kansallinen lainsäädäntömme jää jälkeen turvallisuusympäristön muutoksista. Puolustuksen lähtökohta on yksinkertainen: järjestelmän on toimittava silloin, kun sitä ennen kaikkea tarvitaan. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Savola poissa, edustaja Antikainen poissa, edustaja Kiljunen poissa, edustaja Koskinen poissa. — Edustaja Razmyar, olkaa hyvä.

19.22 **Nasima Razmyar sd:** Arvoisa rouva puhemies! Erittäin tärkeä ja periaatteellinen asia, ja on tärkeätä, että me käydään täällä tätä keskustelua, ja tämä on parlamentarismin kannalta tietenkin merkittävää. Mutta palaan tähän prosessiin ja sen heikkouteen hetken päästä.

Arvoisa puhemies! Kun seurataan tällä hetkellä maailmanpoliittista tilannetta, niin varmasti monien suomalaisten mieltä varjostavat kaikenlaiset uhat ja pelot, ja se on tietenkin hyvin, hyvin ymmärrettävää. Suomalaisten turvallisuus on meille kaikki kaikessa, ja toivon, että tässä emme jaa toisiamme hyviin ja pahoihin. Kysymys on siitä, miten sitä turvallisuutta luodaan. Lähdän itse siitä, että nimenomaan se, että Suomeen ei sijoiteta ydinaseita, luo myös kansalaisille turvallisuutta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

Pidän myös hyvin tärkeänä, että näin merkittävässä ja isossa kysymyksessä olemme myöskin linjassa muiden Pohjoismaiden kanssa, ja nyt hallitus on lähtenyt purkamaan tätä lainsäädäntöä ja vieläpä kiireellä.

On hyvä todeta, niin kuin täällä ollaan monesti tänäänkin todettu, että Suomi kuuluu jo nyt Naton ydinasepelotteen suojaan. Mielestäni on hyvä korostaa tätä ja olla unohtamatta tätä tosiasiaa.

Sitten, arvoisa puhemies, tähän prosessiin, koska pidän erittäin tärkeänä, että näin merkittävässä ja isossa kysymyksessä, joka koskettaa meidän ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, luodaan myöskin luottamusta keskenämme. Tämän prosessin valmistelu on ollut hyvin salaista, pienellä porukalla, ja nyt sitten sitä viedään hyvin kiireellisesti eteenpäin.

On tärkeää muistuttaa, minkä takia Nato-prosessi oli aikanaan onnistunut eduskunnalta. Se oli onnistunut sen vuoksi, että se tehtiin yhdessä. Se loi meille vakautta, mutta, arvoisat hallituspuolueiden edustajat, se tuo myöskin sitoutumista näin merkittäviin ja tärkeisiin päätöksiin.

Ydinaseet ovat todellakin joukkotuhoaseita, ja se on sellainen uhka, jota ei voi koskaan missään maailmantilanteessa aliarvioida. Se koskettaa ihmisiä, mutta se koskettaa myöskin ympäristöä. Jo nyt huomataan, että tätä hallituksen esitystä ja sen valmistelua on kritisoitu myös vaikutusten arvioinnin puutteesta. Toivon, että kun tätä valiokuntakäsittelyä nyt aloitetaan, niin kaikki nämä seikat otetaan huomioon. Ja kun tämä prosessi on muuten ollut hyvin vajavainen, vähintäänkin tämän valiokuntaprosessin on oltava hyvä, avoin ja laadukas.

On tärkeää, että tänä iltana tätä keskustelua ollaan käyty, mutta hyvinkin pienellä porukalla. Se tuntuu tietenkin hieman erikoiselta. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Yrttiaho.

19.25 **Johannes Yrttiaho vas:** Arvoisa puhemies! Nato on ryhtynyt viime vuosien aikana kehittämään suunnitelmaa, jossa Euroopassa olevia ydinaseita hajasijoitettaisiin myös sotilasliiton jäsenmaihin, jotka ovat Venäjän rajanaapureita. Muodollisena perusteluna on käytetty väitettä, että Venäjän olisi helppo iskeä ennaltaehkäisevästi niihin eurooppalaisiin tukikohtiin, joissa Yhdysvallat nyt säilyttää taktisia ydinaseitaan. Ongelman ratkaisuna on Natossa nähty taktisten ydinaseiden liikuttelu aiempaa laajemmalla alueella. Tämän uskotaan vaikeuttavan niiden maalittamista. Aiemmin samaa tavoiteltiin sijoittamalla ydinaseita sukellusveneisiin. Naton ja Yhdysvaltojen edun mukaista tämä kaikki saattaa olla, mutta Suomelle tämä on mittaamattoman suuri riski.

Puhemies! Suomen voimassa olevan ydinenergialain 4 §:n ydinräjähdekiello on luottamusta herättävän yksiselitteinen. Ydinräjähteiden maahantuonti, samoin kuin niiden valmistaminen, hallussapito ja räjäyttämisen, Suomessa on kielletty. Rikoslaisissa on lisäksi tätä koskeva kattava kriminalisointi, joka nyt myös muutetaan lisäämällä siihen poikkeusperusteita.

Vain ydinaseiden täyskiello laissa voi taata Suomen täysivaltaisuuden toteutumisen ja estää ydinaseiden tuomisen Suomeen, ja vain näin ulkovalloilla säilyy varmuus Suomen ydinaseettomuudesta. Ydinasevallan naapurissa ja vain parinsadan kilometrin päässä sen strategisista ydinasetukikohdista tämä on erityisen tärkeää. Kaikki kiellon heikentäminen hämärtää varmuutta Suomen ydinaseettomuudesta ja aikaansaa varautumisen Suomen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

kautta tulevaan ydiniskuun. Suomen alue maalitetaan, eikä maan kohtalo kiinnosta tosipaikassa ketään. Etulinjan maa uhrataan varmasti.

Puhemies! Amerikkalaisia ydinaseita on tätä nykyä sijoitettuna viiteen Yhdysvaltain sotilastukikohtaan Euroopassa. Kyse on amerikkalaistukikohdista Belgiassa, Hollannissa, Italiassa, Saksassa ja Turkissa. Yhdysvallat on lisäksi sopinut myös amerikkalaisten ydinaseiden sijoittamisesta uudelleen Britanniassa sijaitseviin Yhdysvaltain tukikohtiin, joista ne siirrettiin kylmän sodan jälkeen pois. Myös tämän sopimuksen toteutus on jo alkanut.

Presidentti Alexander Stubbin, pääministeri Petteri Orpon ja puolustusministeri Antti Häkkäsen ulostulot kertovat yksiselitteisesti sen, että Suomi aiotaan nyt liittää osaksi sotilasliitto Naton ydinasepelotteen hajauttamissuunnitelmia. Tämä on myös syy siihen, miksi ydinenergialaista halutaan poistaa kaikki ydinaseita koskevat rajoitukset ja määritellä rikoslaisissa sitten ne perusteet, joiden täytyessä ydinräjähteiden tuominen, kuljettaminen ja hallussapito Suomessa olisivat sallittuja.

Ydinaserajoitusten poiston tarkoituksena on mahdollistaa ydinaseiden sijoittaminen ja kauttakulku myös Suomessa ainakin sodan aikana. Sotatilan määrittely ja luonne on kuitenkin nekin jätetty tarkoituksella tässä nyt täsmentämättä. Presidentti Stubb on evästänyt ydinaserajoitusten poistoa Suomen lainsäädännöstä toivomuksella, että ”meillä ei ole minikäänlaisia rajoitteita meidän ydinasesuunnitteluun”. Puhemies, tässä on jälleen lausunto, jossa kaiken muun ohella hämärretään sitä, että tosiasiasa Suomella ei ole mitään päätösvaltaa ydinaseiden käyttöön.

Puhemies! Orpon hallitus on ilmoittanut, että se aikoo viedä ydinaserajoituksen poistoa koskevan uuden lainsäädännön lävitse eduskunnassa muutoksitta, ja tavoitteena ilmeisesti on pyrkiä tekemään se yksinkertaisella enemmistöllä. Aiemmin viittaamieni perustuslaillisten ongelmien vuoksi se ei suinkaan välttämättä onnistu. On valitettavaa, että hallitus on saanut tuekseen oppositiossa olevan Antti Kaikkosen johtaman keskustan, joka kannattaa ydinaseiden tuomista Suomeen. Se on sääli, sillä keskusta oli aikaisemmin Paasikiven—Kekkonen ulkopoliittisen linjan vankkumaton tukija, [Jari Ronkainen: Siitäkin on monta vuotta aikaa!] mutta Kaikkosen johdolla keskusta nyt karistaa viimeisetkin rippeet presidentti Kekkonen ulkopoliitiikan tukemisesta.

Odotan mielenkiinnolla, ilmoittavatko lainmuutosta nyt vastustavat sosiaalidemokraatit ja vihreät, että he ovat valmiit ensi vuoden eduskuntavaalien jälkeen, kun Suomessa on uusi hallitus, palauttamaan lakiin siellä nyt olevat rajoitukset ydinaseille. Jos puolueet eivät ole valmiit tähän nyt sitoutumaan, osoittaako se täällä pidettyjen ydinaseita vastustavien puheiden olevan vain sanahelinää?

Kun lakia nyt aiotaan muuttaa yksinkertaisella enemmistöllä, on uusien, vaalien jälkeisten eduskunnan ja hallituksen ilmoitettava, että ne palauttavat ydinaserajoitukset takaisin Suomen lainsäädäntöön. Odotan tietenkin, että myös oma puolueeni Vasemmistoliitto näyttää tässä esimerkkiä ja tekee omalta osaltaan tätä koskevan ilmoituksen. — Kiitos, puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Ronkainen.

19.31 **Jari Ronkainen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Olisin tässä halunnut vastata edustaja Razmyarille siitä, kun hän kritisoi tätä prosessia. Itse asiassa prosessiahan voi aina lainsäädännössä kritisoida erilaisista syistä, mutta minusta on tärkeää, että tämä lakimuutos on nyt vihdoinkin ja viimein täällä salissa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

Se on totta, että Nato ei velvoita Suomea lainsäädäntömuutoksiin. Nato kunnioittaa kunkin liittolaisen lainsäädäntöä, mutta tämän tietää myös Venäjä. Ja kun me katsotaan karttapalloa ja sitä, missä Suomi siellä sijaitsee, niin on mielestäni ihan päivänselvää, että kaikki ydinaserajoitteet on kansallisesta lainsäädännöstä syytä purkaa. Jos muuten tämä asia ei aukea, niin kannattaa kääntää karttaa niin, että katsoo Moskovasta länteen päin, miltä se maailma silloin näyttää, ja pohtia sitä asiaa, miten Venäjä pohtii näitä ja mitä se tarkoittaa, jos meillä on rajoitteita tai ei ole rajoitteita.

Suomesta ei tule jatkossakaan ydinasevaltiota. Jos jollain on parempaa tietoa, niin olisi kiva kuulla, mihin se perustuu. Minä olen täällä jo useampaan kertaan kysynyt, voisiko joku minua viisaampi kertoa, mikä olisi se syy, miksi ydinaseita olisi järkevää sijoittaa Suomeen, kun kuitenkin Venäjällä on sellaiset ohjusjärjestelmät, joilla olisi helppo tuhota ne kaikki, ovatpa ne sitten missä päin Suomea tahansa. Ei siis ole minkäänlaisia järjeä sijoittaa yhtä ainutta ydinasetta pysyvästi tänne Suomen maankamaralle.

Mitä tulee sitten tähän DCA-sopimukseen ja väitteeseen siitä, että Yhdysvallat voisi ikään kuin salakuljettaa Suomeen ydinaseita: Ensinnäkään se ei ole millään lailla Yhdysvaltojen puolelta heidän intressissään, eikä se ole edes järkevää, mutta ei se DCA-sopimus nyt ihan kaikkea kuitenkaan avaa. Kannattaa vähän perehtyä siihen lakiin.

Tässä edustaja Yrttiaho luetteli maat, mihin ydinaseet on sijoitettu, ja niistä ei ole Turkia lukuun ottamatta mikään maa lähelläkään Venäjän rajaa. Minun mielestäni kannattaa edustaja Yrttiahonkin tulla 2020-luvulle, kun te viittaatte tapahtuneisiin 60-, 70- ja 80-luvuilla. Kun maailma on muuttunut tässä vuosikymmenten saatossa aika paljon, niin minun mielestäni meidän pitää elää siinä ajassa, missä me oikeasti eletään. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu.

19.34 **Inka Hopsu vihr:** Arvoisa puhemies! Olen samaa mieltä siitä, kuten täällä oli aiemmin käytettyjä puheenvuoroja, joissa todettiin, että Natoon liittyessä ydinenergialain voimassaolo oli tietoinen osa sitä päätöksentekoa ja sitä keskustelua käytiin. Samoin kun DCA-sopimusta hyväksyttiin, meillä oli ymmärrys siitä, että ydinenergialaki pidetään voimassa. Tämän on täällä useampi muun muassa SDP:n riveistä todennut. Myöskään, kun meillä on ollut käsittelyssä ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko ja puolustuspoliittinen selonteko, näiden selontekojen käsittelyssä ei ole todettu tai otettu kantaa ydinenergialain avaamista varten eikä avaamistarpeesta siinä yhteydessä ole keskusteltu. Eli kyllä on ollut varsin tietoinen valinta Suomelta pitää ydinenergialaki tällaisenaan olemassa.

Nyt kun eduskunnassa tämä prosessi alkaa ja meillä ei ole tätä parlamentaarista työstöä ollut täällä taustalla, niin kysymyksiä tästä esityksestä on paljon.

Yksi, joka mielessäni on ja johon en ole saanut vastausta, liittyy tähän rauhanajan linjaukseen. Suomen maaperälle ei tuoda ydinaseita rauhanaikaan. Täällä jo käytettiin puheenvuoro siitä, miten tämä rauhan ja sodan määrittely tässä kohtaa tapahtuu, mutta toinen kysymys on tämä maaperä. Mitä se tarkoittaa ilmatilan tai merialueen osalta, ja olisiko sitä syytä määritellä sinne myös, jos ajatus on se, että se rauhanaikana koskee näitä kaikkia?

No, entä sitten, kun siellä puhutaan myös ydinaseiden suunnittelun tarpeesta puolustusyhteistyön osalta ja sotatilassa myös maa-alueen, ilman, meren käytön osalta nimenomaan puolustusyhteistyön suhteen, eli tarkoittaako se silloin vain Suomen ja liittolaisten puolustukseen käytettävää tai olevaa tarvetta, vai onko mahdollista, että tämä puolustusyhteistyö

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

on myös jotain muuta puolustusyhteistyötä kuin Suomen ja liittolaisten puolustustarvetta? — Otan ehkä toisen puheenvuoron, niin että voin tulla sinne eteen jatkamaan.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Antikainen poissa. [Sanna Antikainen: Täällä on!] — Ai, Antikainen on siellä, anteeksi. Olitte siellä niin piilossa. Olkaa hyvä.

19.37 Sanna Antikainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Keskustelu ylipäättään tästä laista täällä tänään ja myös mediassa opposition puolelta on ollut uskomatonta seurattavaa.

Aluksi oppositio aloitti valituksen siitä, ettei heille kerrottu ajoissa. No, miksi ei kerrottu? Siksi, että heti, kun heille kerrottiin, vuodettiin se medialle. Vasemmistopuolueiden kannanotoista on selvää, mistäpäin näköjään nämä vuodot ovat tulleet. Jos siis, SDP ja vasemmistoliitto, ihmettelette, miksi esimerkiksi teitä ei ole informoitu aiemmin, niin ehkä peiliin olisi hyvä katsoa. Nimittäin valmisteluvaiheessa tämänkaltaiset vuodot olisivat olleet oikeastaan turvallisuusriski Suomelle. Toivottavasti ymmärrätte, kuinka vakavasta asiasta on kyse.

Seuraavaksi sitten oli sarja totuudenvastaisia väitteitä. Kaikista alimmas vajosi europarlamentaarikko, SDP:n entinen puheenjohtaja ja eduskunnan entinen puhemies Eero Heinäluoma, joka kirjoitti Maaseudun Tulevaisuudessa: ”Kauttakulku tarkoittaa, että Suomen kautta isketään ydinaseilla Venäjälle.” Uskomaton väite, koska Suomi ei todellakaan ole hyökkäämässä yhtään mihinkään. Suomen puolustusvoimat on rakennettu Suomen puolustamiseksi, ei hyökkäämiseksi. Se, että näin kokenut poliitikko ja entinen puhemies väittää tällaista, on käsittämätöntä ja häikäilemätöntä. [Jari Ronkainen: Ja Nato on puolustusliitto, ei hyökkäysliitto!] — Sekin myös, että Nato on puolustusliitto eikä hyökkäysliitto. Kiitos edustaja Ronkaiselle vielä tästä lisäyksestä. — On huolestuttavaa huomata, kuinka samankaltaisia argumentteja tätä lakia vastaan meitä uhkaava Venäjä ja vasemmisto-oppositio käyttävät. Olkaa vain lakia vastaan, jos haluatte, mutta pyydän, että pitäytykää nyt isänmaan edunkin kannalta totuudessa älkääkä heitelkö suoranaisia totuudenvastaisia asioita ilmaan, koska ne eivät tee hyvää tälle maalle.

Arvoisa rouva puhemies! Laki on tehty Suomen aseellisen pelotteen vahvistamiseksi. Miksi? Pitääksemme meitä uhkaavan tahon loitolla. Se on lain tarkoitus, suojella Suomea ja suomalaisia. Jos uhkaa ei olisi, hallituksen ei olisi tarvinnut tuoda tätä lakia tänne. Voisi luulla, että jokainen tässä salissa ymmärtäisi, millainen Venäjä on ja mikä pitää Venäjän uhan loitolla. No, se on riittävä pelote. Keskustelua kuunnellessani on selvää, etteivät kaikki tätä ymmärrä, ja nykyisessä turvallisuustilanteessa se on erittäin huolestuttavaa. Olemme kuulleet kauniita sanoja. Ydinaseeton maailma on ihana ajatus, mutta Venäjän naapurimaana se ei ole täyttä todellisuutta. Toivoisin sydämestäni, että olisi, mutta kun ei ole. Siksi on poistettava ne lainsäädännölliset esteet, jotka rajoittavat Naton viimesijaista pelotetta. Rauhaa pitää suojella, ja joskus, ikävä kyllä, sitä suojellaan valmistautumalla voimankäyttöön meitä uhkaavaa tahoja vastaan, jos se päättää hyökätä meitä vastaan.

Arvoisa rouva puhemies! Täällä on viitattu myös ydinaseettomaan Pohjolaan. Aikoinaan aloitteen ydinaseettomasta Pohjolasta teki ensimmäisenä Neuvostoliiton ministeri Nikolai Bulganin, ja myöhemmin kylmän sodan keskellä Neuvostoliitto oli painostanut Suomea edistämään ydinaseetonta Pohjolaa. Kyse oli kylmän sodan välineestä, jolla Moskova yritti hajottaa Natoa ja sitoa Pohjoismaita itään. Tämä on se historiallinen perintö, jonka varjolla täällä tänään yritetään estää Suomen pelotteen vahvistaminen. Nyt Naton jä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

senenä Venäjän naapurimaana meidän on tehtävä päätöksemme oman turvallisuutemme, ei Moskovan toiveiden, pohjalta.

Arvoisa rouva puhemies! Lopuksi: Tämä laki asettaa Suomen samaan asemaan verrokimaiden kanssa. Muilla pohjoisilla Nato-mailla ei ole tämänkaltaista lakiin kirjattua rajausta kuten meillä. On nostettu esimerkiksi Islanti. No, Islannilla ei ole edes omaa armeijaa. Liettua on niin ikään mainittu, mutta Liettuan kieltä ei eksplisiittisesti koske kauttakulkua tai tilapäistä hallussapitoa, kuten Suomessa. Lisäksi Liettuan puolustusministeri ilmoitti maaliskuussa 2025, että Liettua on valmis muuttamaan perustuslakiaan tämän osalta. Historia on täynnä esimerkkejä siitä, että sotilaallinen valmius on ollut ratkaiseva tekijä nimenomaan rauhan säilyttämisessä, ja tämä laki vahvistaa rauhan säilymistä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Nyt sitten edustaja Hopsu.

19.43 **Inka Hopsu vihr:** Arvoisa puhemies! Näen merkittäviä riskejä globaalille turvallisuudelle, jos ydinsulkusopimusta heikennetään ja ydinaseiden leviämistä sallitaan myös ei-ydinasevaltioiden kautta. Tätä kehitystä tulisi kyllä ehkäistä. Tavoitteemme tulisi olla selvä: maailma ilman ydinaseita. Siksi on tärkeää edistää ydinaseiden kieltosopimusta ja vahvistaa kansainvälisiä aserajoitussopimuksia. Esimerkiksi kemiallisten aseiden kieltosopimus osoittaa, että tällaiset sopimukset voivat toimia, ja sen myötä ilmoitetut kemiallisten aseiden varastot on saatu hävitettyä. Asekieltosopimuksilla suojellaan erityisesti siviiliväestöä aseilta, joiden vaikutukset ovat laajamittaisia ja tuhoisia. Humanitääriin oikeus kieltää jo siviileihin kohdistuvat hyökkäykset, ja siksi on johdonmukaista kieltää myös aseet, jotka väistämättä kohdistuvat siviileihin. Meidän ei tulisi avata ovia yhtään enempää tällaisten aseiden käytölle. Suomen turvallisuus ei perustu pelkästään sotilaalliseen peloteseen, vaan myös sääntöihin perustuvaan kansainväliseen järjestelmään.

Ajattelin lukea teille tiedoksi vihreiden ulko- ja turvallisuuspoliittisen ohjelman linjauksen ydinaseita koskien. Tämä linjaus on tehty Natoon liittymisen jälkeen, niin että ymmärrätte myös position, ja hallituksella on tämä linjaus ollut toki luettavissakin etukäteen:

”Ydinpelotteen idea on, että vastaiskun pelko estää ydinaseiden käytön. Teknisten virheiden tai väärinkäsitysten seurauksena tämä kauhun tasapaino voi kuitenkin pettää, ja läheltä piti -tilanteita on ollut useita. Ydinaseet muodostavat eksistentiaalisen uhan ihmis-kunnalle, ja siksi niiden hävittäminen maailmasta on välttämätöntä.

Natoon liittyessään Suomi on hyväksynyt liittouman ydinaseleuonteen. Tämä ei kuitenkaan ole este ydinaseriisunnan edistämiseksi esimerkiksi yhdessä muiden Pohjoismaiden kanssa. Suomella ei ole velvollisuutta osallistua sotaharjoituksiin, joissa harjoitellaan ydinhyökkäystä, eikä ottaa ydinaseita Suomen maaperälle. Naton jäsenenä Suomi osallistuu kuitenkin ydinaseiden käytön suunnitteluun.

Epävakaa poliittinen kehitys on lisännyt riskiä ydinaseiden käytön kynnyksen madaltamisesta ja lisännyt huolta ydinaseiden joutumisesta väriin käsiin.

Ydinenergialain mukaan ydinräjähteiden maahantuonti samoin kuin niiden valmistaminen, hallussapito ja räjäyttäminen Suomessa on kielletty. Laki tulee tältä osin pitää voimassa muuttumattomana.

Edistetään aktiivisesti kaikkien osapuolten turvallisuushuolet huomioivaa tasapuolista ydinaseriisuntaa Natossa ja muilla kansainvälisillä foorumeilla.

Suomi edistää osaltaan pyrkimystä kokonaan ydinaseettomaan maailmaan. Vihreiden pitkäaikainen kanta on selkeä: ajamme ydinaseetonta Suomea ja Pohjolaa.”

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

Tästä linjauksesta on edelleen hyvät perusteet pitää kiinni. Siksi emme voi kannattaa hallituksen esitystä sellaisenaan. Ydinaserajoitukset tulisi jatkossakin kirjata lakiin. Tässä on aika pitkä perustelu, ja tiedätte, miten poliittiset ohjelmat koostuvat, että siellä on tällaisia erilaisia kappaleita ja näkökulmia sovitettu yhteen, mutta hyvin selvä kanta.

Arvoisa puhemies! On siis varsin selvää, että vihreät toivovat laintasoista linjausta, eikä hallituksen esitystä tällaisenaan voi kannattaa. Tämän lakiesityksen valmistelussa olisi voitu varmistaa myös se, että Suomen linja on ankkuroitu lähelle muiden Pohjoismaiden linjaa. Islannissa on tiukka lainsäädäntökielto ydinaseiden käytölle ja sijoittamiselle maahan. Se muistuttaa Suomen nykytilaa. Norjassa, Tanskassa ja Ruotsissa on joko suoraan Nato-sopimukseen asetettu rajoitusehto tai sitten kansallisiin parlamentin kannanottoihin tehty rajoitusehto siitä, että ydinaseita ei voi sijoittaa maahan rauhan aikana. Tässä arvioinnissa olisi ollut syytä arvioida, että olemassa olevan lainsäädännön muuttaminen ydinasekäytön helpottamiseksi on jo itsessään riskialtis ja strateginen toimi, ja sen vuoksi tämä prosessi on myös oleellinen.

Toivon, että tätä ulko- ja turvallisuuspoliittista laajempaa harkintaa pystytään täällä eduskunnan käsittelyssä vielä laajentamaan. Pelkkä hallituksen selonteko ei meille riitä turvaksi. Tarvitsemme selkeän ja sitovan lainsäädännön, emme vain poliittisia linjauksia, jotka voivat nopeasti myös muuttua ja jäädä ajan saatossa tyhjiksi.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin puolustusvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan, ulkoasiainvaliokunnan ja lakivaliokunnan on annettava lausunto.